

poročevalec

DRŽAVNEGA SVETA REPUBLIKE SLOVENIJE

Ljubljana, 15. september

Letnik XVIII

št. 29

Zahteva Državnega sveta,

da Državni zbor ponovno odloča o Zakonu o upravljanju kapitalskih naložb Republike Slovenije

Zahteva Državnega sveta,

da Državni zbor ponovno odloča o Zakonu o udeležbi delavcev pri dobičku

Predlog zakona o dopolnitvi zakona o detektivski dejavnosti

Zahteva za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti drugega odstavka 62. člena Zakona o Državnem svetu

Mnenje Državnega sveta k

- **Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalni samoupravi**
- **Predlogu zakona o izenačevanju možnosti invalidov**
- **Dopolnjenemu predlogu zakona o Triglavskem narodnem parku**
- **Dopolnjenemu predlogu zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev**
- **Dopolnjenemu predlogu Zakona o socialno varstvenih prejemkih**
- **Letnemu poročilu Zavoda za invalidsko in pokojninsko zavarovanje Slovenije za leto 2009**
- **Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Rdečem križu Slovenije**
- **Predlogu zakona o Radioteleviziji Slovenija**
- **Dopolnjenemu Predlogu Zakona o malem delu**
- **Predlogu zakona o Družbi za avtoceste Republike Slovenije**
- **Izhodiščem Slovenije za razpravo o skupni kmetijski politiki EU po letu 2013**
- **Predlogu resolucije o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2025**

Sklepi v zvezi s posvetom Športna rekreacija danes in jutri

Sklepi v zvezi s posvetom Gozd in les - razvojna priložnost Slovenije

Sklepi v zvezi s posvetom Gospodarski in družbeni pomen zadrug - stanje in razvojne možnosti v Sloveniji ter izkušnje iz sosedstva

Mandatno-volilne zadeve

Tretja alineja 1. odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije - Državni svet zahteva, da Državni zbor pred razglasitvijo zakona o njem še enkrat odloča (odložilni veto)

Zahteva Državnega sveta, da Državni zbor ponovno odloča o Zakonu o upravljanju kapitalskih naložb Republike Slovenije

Zahteva za ponovno odločanje o Zakonu o upravljanju kapitalskih naložb Republike Slovenije Državni svet Republike Slovenije je na 17. izredni seji 23. 4. 2010, ob obravnavi Zakona o upravljanju kapitalskih naložb Republike Slovenije (ZUKN), ki ga je Državni zbor Republike Slovenije sprejel na 16. redni seji 20. 4. 2010, na podlagi tretje alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije, sprejel

Z A H T E V O,

da Državni zbor Republike Slovenije ponovno odloča o Zakonu o upravljanju kapitalskih naložb Republike Slovenije (ZUKN)

Obrazložitev:

Zakon o upravljanju kapitalskih naložb Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu ZUKN), določa ustanovitev posebne agencije, ki bo upravljala državne kapitalske naložbe - Agencija za upravljanje kapitalskih naložb RS (v nadaljnjem besedilu agencija). Po določbah ZUKN obsega upravljanje kapitalskih naložb njihovo pridobivanje, razpolaganje in izvrševanje pravic delničarja ali družbenika. Izraz razpolaganje pa pomeni prodajo, zamenjavo ali vsak drugi pravni posel, na podlagi katerega se imetništvo delnic ali deležev Republike Slovenije prenese na drugo pravno ali fizično osebo.

Vlada je pred kratkim predstavila tudi Predlog zakona o preoblikovanju Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja, prenosu pravic in pooblastil D.S.U. na Slovensko odškodninsko družbo in naložbeni politiki Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter Slovenske odškodninske družbe. Ta predlog zakona določa, da se strateški deleži Kada in Soda (ZUKN ne opredeljuje jasno kaj strateške naložbe oz. deleži sploh so) v gospodarskih družbah prenesejo na državo, kar pomeni, da bo z njimi upravljala agencija. Gre za deleže v podjetjih, kot so Nova Ljubljanska banka, Zavarovalnica Triglav, Luka Koper, Telekom Slovenije, Nova kreditna banka Maribor, Petrol, Krka itd. Vrednost teh naložb gre v milijarde evrov, namenjene pa so predvsem za pokojninsko blagajno na način, da bi od teh naložb imele korist sedanje in prihodnje generacije upokojencev. Zato je zelo pomembno, kdo in na kakšen način z njimi upravlja in razpolaga, saj bo v primeru neodgovornega, slabega, neučinkovitega in negospodarnega upravljanja "luknja" v pokojninski blagajni še večja kot je sedaj, kriti pa jo bo moralo sedanje in prihodnje delovno aktivno prebivalstvo.

Organe agencije bo imenoval in razreševal Državni zbor na predlog vlade. Agencija bo kapitalske naložbe Republike Slovenije upravljala na podlagi dveh temeljnih dokumentov in sicer strategije upravljanja, ki jo bo sprejel Državni zbor za obdobje najmanj treh let, ter njeno konkretizacijo - letnega načrta upravljanja kapitalskih naložb, ki bo v pristojnosti vlade. Agencija bo kapitalske naložbe delila na strateške in portfelnjske. V kolikor bo v predlagani obliki sprejet tudi predlog zakona o preoblikovanju Kad-a in Sod-a, bomo imeli v Sloveniji kar tri institucije, ki

se bodo ukvarjale s portfeljskimi naložbami Republike Slovenije, kar bi težko označili kot gospodarno.

Iz prikaza ureditve v primerjalnih pravnih sistemih je razvidno, da sistem upravljanja družb v državni lasti povsod temelji na načelih in smernicah OECD (preglednost, predvidljivost, učinkovitost in odgovornost), vendar pa je praktična izvedba različna. Tako npr. v Nemčiji upravljanje z naložbami države izvaja Ministrstvo za finance preko posebnega inštituta za upravljanje zveznih naložb. Na Finskem pa je bila ustanovljena enota za lastništvo, ki je centralizirana v kabinetu predsednika vlade in deluje v skladu s priporočili in usmeritvami kabineta za gospodarsko politiko.

Primerjalna analiza kaže, da je model, kot je bil sprejet v Sloveniji, izjema. Z modelom, kot je bil sprejet v Sloveniji se je namreč prenesla odgovornost za uspešno upravljanje s kapitalskimi naložbami države iz vlade na t.i. neodvisno agencijo, katere maloštevilne organe upravljanja bo postavila prav politična oblast. Na ta način se bo prekinila odgovornost med izvoljeno oblastjo in nosilcem upravljanja, javnosti se bo dal "občutek", da so odločitve agencije neodvisne ter strokovne, dejansko pa bo odločala politična oblast. Državni svet je mnenja, da je ureditev, kot jo določa ZUKN v nasprotju z načeli OECD, predvsem z načelom odgovornosti in preglednosti. Prepričani smo, da ZUKN ne zagotavlja strokovnih mehanizmov in transparentnost za učinkovito gospodarjenje s kapitalskimi naložbami države, predvsem pa ni jasno opredeljena odgovornost za dobro upravljanje s tem premoženjem. Državni svet opozarja, da se z ZUKN na agencijo iz Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (ZPIZ) prenaša delež Zavarovalnice Triglav, ki je bil ZPIZ-u dodeljen na podlagi referendumu. Res je, da je določeno, da se finančni učinki te naložbe nakažejo v pokojninsko blagajno, vendar upokojenci oziroma ZPIZ ne bodo imeli več vpliva na razpolaganje s to naložbo, kar je po našem mnenju v nasprotju z referendumsko voljo ljudi.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Bogomir Vnučec.

Državni svet
mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Zahteva Državnega sveta, da Državni zbor ponovno odloča o Zakonu o udeležbi delavcev pri dobičku

Državni svet Republike Slovenije je na 19. izredni seji 26. 5. 2010, ob obravnavi Zakona o udeležbi delavcev pri dobičku (ZUDDob-1), ki ga je Državni zbor Republike Slovenije sprejel na 17. redni seji 20. 5. 2010, na podlagi tretje alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije, sprejel

Z A H T E V O

da Državni zbor Republike Slovenije ponovno odloča o Zakonu o udeležbi delavcev pri dobičku (ZUDDob-1).

Obrazložitev:

Državni svet ugotavlja, da je Odbor Državnega zbora za gospodarstvo na seji 13. 5. 2010 sprejel amandma, ki v predlogu zakonu opredeljeno načelo prostovoljne udeležbe pri dobičku za delavce in družbo spreminja in ga nadomešča z obveznostjo udeležbe pri delitvi dobička.

Vladni Predlog zakona o udeležbi delavcev pri dobičku je s sprejemom amandmaja v delu, ki se nanaša na obvezno delitev dobička zaposlenim, postal neoperativen in akterjem zakona ne zagotavlja ustrezne pravne varnosti.

Udeležba delavcev pri dobičku je institut, s katerim lahko gospodarska družba nagraduje svoje zaposlene in jih motivira za doseganje še boljših poslovnih rezultatov. Iz priporočila Sveta Evrope 92/443/EEC izhaja, da je potrebno v ta namen zagotoviti ustrezen normativni okvir, ki bo družbe, predvsem z davčnimi spodbudami, spodbujal k uvajanju udeležbenih shem, pri tem pa navedeno priporočilo izrecno izpostavlja načelo prostovoljnosti, tako na strani delavcev kot na strani družbe.

Navedeno priporočilo Sveta Evrope brez izjeme dosledno upoštevajo vse države članice, tudi Francija. Francija namreč pozna kar tri oblike udeležbe delavcev pri dobičku, pri čemer je le ena izmed treh obvezna, pa še ta le za družbe, ki zaposlujejo več kot 50 delavcev. Obvezna shema udeležbe zaposlenih pri dobičku je bila sprejeta leta 1967, torej bistveno pred sprejemom priporočil Sveta Evrope. Ob tem je kot razlog za sprejem obvezne udeležbene sheme potrebno izpostaviti lastniško strukturo navedenih družb v Franciji ob sprejemu zakona, ki uvaja obvezno udeležbo delavcev pri dobičku. Večina družb, ki so zaposlovale več kot 50 delavcev, je bila v pretežni državni lasti, ali pa je bila država kot lastnica udeležena z relevantnim deležem.

Francoska obvezna udeležba delavcev pri dobičku je bila uvedena pred sprejemom navedenega priporočila Sveta Evrope, z gotovostjo pa je mogoče trditi, da tudi ta ne bi bila obvezna, če bi ob odločanju o njenem sprejemu že bila sprejeta priporočila. Ob tem je potrebno poudariti, da delež dobička, ki se v Franciji obvezno deli delavcem, niti približno ne dosega 25 %, kot izhaja iz drugega odstavka 3. člena ZUDDob-1. Obvezna francoska udeležbena shema torej prekomerno ne omejuje lastnine oziroma jo omejuje sorazmerno.

Načelo prostovoljnosti je bistveno načelo priporočil Sveta Evrope, ki je implementirano tudi skozi načelo spodbujanja družb k uvajanju shem z ustrezno davčno politiko. Načelo spodbujanja namesto siljenja družb k uvajanju udeležbenih shem temelji na analitičnem spoznanju Sveta Evrope opomba 1, saj je uvedba shem in njihovo učinkovanje odvisno od zavedanja koristi takšnih shem. V nasprotnem primeru v celoti odpade motivacijski učinek na strani zaposlenih ter pozitivni učinki tako za zaposlene kot za družbo. S tem se v celoti razvrednoti učinek instituta, ki tako dobi le naravo dodatne obremenitve kapitala, ki rezultira v zmanjšano konkurenčnost družbe namesto obratno.

ZUDDob-1 v drugem odstavku 3. člena določa, da se mora v primeru, ko skupščina družbe sprejme sklep o delitvi več kot 25 % bilančnega dobička, del dobička, namenjenega za razdelitev, obvezno nameniti delavcem. Del bilančnega dobička, ki se v tem primeru deli delavcem, ne sme biti manjši od 25 % celotnega bilančnega dobička, namenjenega za razdelitev, razen, če ta znesek preseže kriterije iz drugega odstavka prejšnjega člena. V tem primeru se znesek bilančnega dobička, namenjenega za razdelitev delavcem, lahko zmanjša največ za toliko, da ne presega kriterijev iz drugega odstavka prejšnjega člena.

Določba, v skladu s katero je družba v primeru, ko nameni za delitev med lastnike več kot 25 % celotnega bilančnega dobička, dolžna razdeliti 25 % bilančnega dobička, ki je predviden za delitev, dejansko ujava obvezno udeležbo delavcev pri dobičku in v celoti negira priporočila Sveta Evrope. Neupoštevanje navedenih priporočil je, tudi upoštevanje francosko ureditev, unikum v Evropski uniji.

25 % delež dobička, ki ga je potrebno razdeliti delavcem, pomeni bistven zadržek za vstop tujih družb in investorjev v Slovenijo, ki že sedaj, upoštevanje poslovno okolje, ne čakajo v vrsti. Ti bi se morali že ob samem vstopu v slovensko gospodarstvo sprijazniti z za četrtno manjšim bilančnim dobičkom že pred obdavčitvijo le tega, kot v primeru vstopa v katerokoli drugo evropsko državo oziroma državo v regiji. Sprejeti zakon ne bo imel učinka le na družbe in investitorje, ki se odločajo za vstop v Slovenijo, temveč tudi na domače družbe. Te zaradi vse bolj neprijaznega okolja že selijo proizvodne obrate in tudi sedeže družb v tujino, kjer je poslovno okolje bistveno bolj spodbudno. Državni svet meni, da bo zaradi obvezne delitve za 25 % zmanjšan bilančni dobiček odhode družb in beg kapitala iz Slovenije le pospešil, z odhodom kapitala pa se bodo ukinjala delovna mesta.

Obvezna delitev dobička bi imela tako izrazito negativne družbene učinke, na srednji in dolgi rok pa bi ustvarila nekonkurenčne gospodarske pogoje. Zaradi tega zagotovo ne bi prišlo do povečevanja števila delovnih mest, pač pa do njihovega zmanjševanja, s čimer bi bil bistveno prizadet tudi obči interes, ki naj bi se z obveznostjo delitve dobička zasledoval. S 25 % dodatno obremenitvijo slovenskega gospodarstva se zagotovo ne zasleduje njegova trajnostnost, temveč se spodbuja odliv kapitala in z njim tudi znanja v tujino.

ZUDDob-1 v drugem odstavku 7. člena določa, da ima delavec pravico, da se s pisno izjavo odpove udeležbi pri dobičku. ZUDDob-1 v četrtem odstavku 3. člena nadalje določa, da se za obvezno delitev dobička delavcem iz drugega odstavka tega člena ne uporabljajo določbe od 7. do 11. člena in določbe od 16. do 18. člena ZUDDob-1. Navedeno pomeni, da se v primeru obvezne delitve dobička ne uporablja drugi odstavek 7. člena ZUDDob-1, s tem pa se zaposlenemu odvzame možnost, da pri delitvi dobička ni udeležen.

Neprostopljivost, ki jo ujava v zakonodajnem postopku dopolnjeni drugi odstavek 3. člena zadevnega zakona, ima lahko v mnogih primerih negativne učinke tudi za zaposlene. Ti se namreč ne morejo odpovedati prejemu pripadajočega dela dobička, zaradi česar lahko oni ali njihovi člani izgubijo določene ugodnosti, ki so pogoj za obstoječo socialno raven oziroma celo njihovo eksistenco (pravica do socialnega stanovanja, ki je vezana na določen zgornji cenzus prejemkov, štipendije delavčevih otrok, subvencije pri plačilu vrtcev ipd.). Nezmožnost delavca, da se ta odpove pripadajočemu delu dobička, lahko bistveno poslabša njegov socialni položaj ali pomeni zanj celo eksistencialno vprašanje.

Ustava v 33. členu opredeljuje pravico do zasebne lastnine. Določa, da je v Republiki Sloveniji zagotovljena pravica do zasebne lastnine. 33. člen, ki pravico do zasebne lastnine uokvirja kot ustavno pravico, je umeščen v poglavje »Temeljne človekove pravice in temeljne svoboščine«. Pravica do lastnine je torej človekova pravica oziroma temeljna svoboščina, ki je povzdignjena na raven ustavne pravice.

V tretjem odstavku 15. člena Ustava določa, da se smejo človekove pravice in temeljne svoboščine omejevati le s pravicami drugih in v primerih, ki jih določa ta Ustava. Pravica do lastnine je človekova pravica oziroma temeljna svoboščina, kar pomeni, da se sme omejevati le z ostalimi ustavnimi pravicami oziroma v primerih, ki jih določa Ustava. Ustava nadalje v 67.

členu določa, da zakon določa način pridobivanja in uživanja lastnine tako, da je zagotovljena njena gospodarska, socialna in ekološka funkcija.

Navedene določbe je potrebno razumeti skozi načelo pravne države, kot je opredeljeno v 2. členu Ustave ter upošteva temeljna ustavna načela, ki so se izoblikovala preko sodb Ustavnega sodišča. Načelo pravne države namreč vsebuje tri načela, ki jih je Ustavno sodišče povzdignilo na raven ustavnih načel: načelo sorazmernosti, načelo varstva zaupanja v pravo ter načelo jasnosti in določnosti predpisov.

Z ustavnim načelom sorazmernosti se prepoveduje oziroma omejuje prekomerne posege države v pravice fizičnih in pravnih oseb. Navedeno načelo zavezuje tudi zakonodajne organe. Človekove pravice in temeljne svoboščine vežejo zakonodajalca tudi v primerih, ko mu Ustava pri svojih posameznih normah izrecno dopušča možnost zakonskega urejanja in s tem omejevanja posameznih ustavno varovanih pravic in svoboščin (opomba 2) Poleg tega, da se lahko navedene pravice omejuje le z zakonom, pa mora biti izpolnjen dodatni pogoj – pogoj upoštevanja načela sorazmernosti.

Zahteva sorazmernosti, ki je eden izmed temeljnih elementov pravne države, kot jo opredeljuje 2. člen Ustave, zakonodajalcu postavlja omejitev pri zakonskem omejevanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin in vzpostavlja kvalificirano povezavo med zakonodajalčevim namenom, ki ga zasleduje ter sredstvi in normativnimi rešitvami (beri zakonskimi določbami), ki jih v ta namen uporabi.

Pri presoji obstoja sorazmernosti med posegom v človekove pravice, v primeru ZUDDob-1 v pravico do lastnine, mora zakonodajna rešitev predhodno prestati test legitimnosti opomba 3, nato pa sledi test sorazmernosti, s katerim se preveri:

- ali so primerna, smiselna, razumna,
- ali so izbrana sredstva za doseg cilja potrebna oziroma nujna,
- ali izbrana sredstva niso zunaj razumnega razmerja družbene ali politične vrednosti cilja
- ali je podana proporcionalnost med prizadetostjo ustavne pravice posameznika in koristjo skupnosti. Sredstva, ki jih zakonodajalec uporabi, morajo biti smiselna in potrebna oziroma nujna za doseg želenega cilja. Šteje se, da je sredstvo potrebno oziroma nujno, če zakonodajalec ni imel na izbiro drugega enako učinkovitega sredstva, ki ne bi omejevalo temeljnih svoboščin ali pa bi jih omejevalo v znatno manjšem obsegu oziroma z manjšo intenzivnostjo. Ukrep mora biti utemeljen s ciljem na takšen način, da v najmanjši možni meri vpliva na pravice in interese prizadetih subjektov.

Smiselnost in primernost sredstev: Cilj zakona opomba 4 je poenostavitev postopkov, odprava odloga izplačila, ugodnejša davčna obravnava izplačanega dobička delavcem ter posledično spodbuda za čim večjo uporabo zakona ter delitev dobička med delavce. Osnovni namen udeležbe delavcev pri dobičku je vzpostavitev zveze med delom delavcev ter rezultati poslovanja, s čimer se vzpostavi sistem motiviranja zaposlenih in njihovo nagrajevanje. Izboljšanje socialnega položaja zaposlenih in posledično zmanjšan pritisk na socialne transferje je šele sekundarnega pomena. Udeležba delavcev pri dobičku ni edina oblika motiviranja zaposlenih in vedno ne predstavlja optimalne oblike motiviranja zaposlenih v vseh družbah v enaki meri.

Skladno s povedanim je mogoče ugotoviti, da uvedba obvezne udeležbe zaposlenih pri dobičku ni primerna za doseg izpostavljenih ciljev instituta, saj na prvo mesto postavlja odnos do sekundarnih učinkov, ne pa primarnega pomena udeležbe zaposlenih pri dobičku.

Nujnost ukrepa: Pravica do dobička je pravica, ki izhaja iz naslova lastništva kapitala in kot takšna predstavlja eno izmed temeljnih človekovih pravic, ki jih izrecno priznava tudi Ustava. Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1) na podlagi Ustave izvedeno določa, da ima (so)lastnik družbe iz naslova lastništva upravljalvske pravice in premoženjske pravice. Med premoženjske pravice šteje ZGD-1 pravico lastnika do prodaje deleža, do dobička ter do poplačila v primeru prenehanja družbe. Lastnikom kapitala torej pripada dobiček, ki je nagrada za riziko, ki ga z investiranjem prevzamejo lastniki kapitala, delavci pa za svoje delo prejmejo plačilo za delo. Dobček je torej nagrada lastnikom za riziko investiranja, ki pa delavcem ni lasten. Socialno funkcijo torej primarno zagotavlja dostojno plačilo za delo, ki je v spodnjem znesku zakonsko določeno z Zakonom o minimalni plači. Socialna varnost in dostojno plačilo sta zaposlenim zagotovljena z zakonom, ki minimalno plačilo za delo določa kot socialno kategorijo.

Lastniki kapitala skladno z ZGD-1 odločajo o svojem dobičku, kateremu se lahko delno odpovejo in ga razdelijo med zaposlene, s čimer se poveča njihova motivacija in posledično izboljšajo bodoči rezultati družbe. V tem primeru lastniki del dobička »investirajo« v motiviranost zaposlenih.

Ukrep obvezne delitve dobička ni ukrep, ki bi bil nujen za zagotovitev sekundarnih učinkov udeležbe pri dobičku, saj interes skupnosti ni izkazan. Zaposleni za opravljeno delo prejmejo plačilo za delo, katerega spodnja meja je določena z Zakonom o minimalni plači, ta pa je določena na podlagi zneska izmerjenih življenjskih stroškov. S tem je delavcu zagotovljena ustavna pravica do dostojnega življenja.

Sorazmernost v ožjem smislu: Obvezna udeležba zaposlenih pri dobičku ne prestance kriterija sorazmernosti v ožjem smislu, saj je poseg zagotovo prekomeren. Najmanj 25 % obremenitev dobička predstavlja ob naknadnem davku od dobička nesorazmerna obremenitev lastnine, ki s tem izgubi znatni del njene temeljne funkcije.

Ukrep obvezne udeležbe delavcev pri dobičku ne prestance testa sorazmernosti, saj glede na cilje, ki jih zasleduje, ni niti primeren niti nujen za zagotovitev ciljev, z njim pa se v lastnino in njene sadove prekomerno posega. Zakonodajalec bi lahko cilj, ki ga zasleduje z zgoraj navedeno določbo, dosegel tudi na druge načine, ki bi bistveno manj posegali v lastninsko pravico. Poseg v lastninsko pravico mora biti neizogiben za dosego cilja, saj je lahko le kot takšen tudi skladen z Ustavo. Navedenega kriterija sprejeta ureditev ne izpolnjuje.

Cilj zakona v smislu tehtanja med dvema ustavnima pravicama sploh ni podan. Posega se namreč v eno ustavno pravico – lastninsko pravico, pri tem pa na drugi strani ne stoji ustavna pravica, zaradi katere se posega v lastninsko pravico, ki je ustavna pravica. Ustava namreč v tretjem odstavku 15. člena določa, da se sme temeljne človekove pravice, kamor spada tudi pravica do lastnine, omejevati le v primeru kolizije z drugimi ustavnimi pravicami ali v primeru, določenih z Ustavo. Socialna funkcija lastnine je v primeru lastništva kapitala podana že preko davčne obremenitve (~20 %) in redistribucije pobranega davka.

Ob tem je potrebno poudariti namen instituta udeležbe zaposlenih pri dobičku: ključno orodje za izboljšanje motiviranosti zaposlenih skozi vzpostavitev korelacije med njihovim delom ter rezultati družbe. Gre torej za orodje motiviranja, ki posredno tudi redistribuira ustvarjeno vrednost, zagotovo pa socialna funkcija udeležbe zaposlenih pri dobičku ni primarna.

Ustava v prvem odstavku 74. člena zagotavlja pravico do svobodne gospodarske pobude. Gospodarska pobuda obsega odločitve o opravljanju gospodarske dejavnosti, torej svobodno sprejemanje gospodarskih odločitev na ravni podjetja. Svoboda gospodarske pobude se ne

omejuje le na svobodo sprejemanja poslovnih odločitev, ampak vsebuje tudi podjetniško pravico do zasebne lastnine, saj je smisel podjetniške lastnine pridobivanje dohodka.

Obremenitev dohodka v višini skoraj polovice dohodka je zagotovo prekomerna in meri na izničenje namena podjetništva, ki je ravno v doseganju dohodka. Izpostaviti velja, da predstavlja najmanj 25 % obremenitev dobička ob naknadnem davku od dobička nesorazmerno obremenitev lastnine, ki s tem izgubi znaten del njene temeljne funkcije. Podobno je Ustavno sodišče že odločilo opomba 5 v primeru 50-odstotne obremenitve dohodka gospodarskega subjekta. Ugotovilo je, da takšna obremenitev ravno zaradi prekomernosti posega v lastnino pomeni poseg v svobodno gospodarsko pobudo.

ZUDDob-1 v prvem odstavku 4. člena določa, da morajo biti pri dobičku pod enakimi pogoji udeleženi vsi delavci v skladu s tem zakonom. V prvi alineji prvega odstavka 6. člena je opredeljen pojem delavca, ki je vsaka fizična oseba, ki je v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, v delovnem razmerju na podlagi sklenjene pogodbe o zaposlitvi z družbo ali z družbo v skupini, ki ima sklenjeno pogodbo iz 7. člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu: družba). Za delavca se ne šteje delavec, ki je hkrati pretežni lastnik družbe. Za pretežnega lastnika družbe se šteje posameznik, ki je neposredni ali posredni imetnik poslovnega deleža, delnic ali drugih pravic, ki zagotavljajo udeležbo pri upravljanju, na podlagi katerih ima 25 % glasovalnih pravic ali 25 % delež v kapitalu družbe.

Delavci, ki so hkrati pretežni lastniki kapitala do dobička po tem zakonu, niso upravičeni. Navedena določba predstavlja neupravičeno razlikovanje glede na relevantni tipski znak, ki je v tem primeru delo na podlagi pogodbe o zaposlitvi, sklenjene v skladu z Zakonom o delovnih razmerjih.

Ustava v 14. členu določa, da so vsakomur zagotovljene enake človekove pravice ne glede na [...] gmotno stanje [...] ali druge osebne okoliščine. Skladno z navedeno določbo je potrebno enake pojavnne oblike obravnavati enako, različne pojavnne oblike pa različno. Ob tem se zastavi vprašanje, kaj je relevantni znak za presojo enakosti oziroma neenakosti določenih pojavnih oblik.

ZUDDob-1, kot relevantni tipski znak, določa znak delovnega razmerja, ki se vzpostavi na podlagi pogodbe o zaposlitvi, sklenjene v skladu z Zakonom o delovnih razmerjih. Po logiki zakona delavci soustvarjajo rezultate družbe in jim zato ob pogojih priznava pravico do delne redistribucije dela ustvarjene vrednosti. Razlikovalni znak je torej delo.

Delavec, ki je hkrati pretežni lastnik družbe s svojim delom, ravno tako prispeva k rezultatom družbe kot delavec, ki ni pretežni lastnik družbe. Razlikovanje obeh delavcev, ki z delom oba enako prispevata k rezultatom družbe, glede na lastništvo družbe, ni skladno z načelom enakosti, kot je določeno v 14. členu Ustave, saj so enaki položaji obravnavani različno.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Borut Meh.

Državni svet
mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Prva alineja 1. odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije - Državni svet predlaga Državnemu zboru sprejem zakonov (zakonodajna pobuda)

Predlog zakona o dopolnitvi zakona o detektivski dejavnosti

Na podlagi prve alineje 97. člena Ustave Republike Slovenije je Državni svet Republike Slovenije na 26. seji 12. 5. 2010 določil besedilo Predloga zakona o dopolnitvi zakona o detektivski dejavnosti in ga na podlagi prvega odstavka 114. člena Poslovnika Državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07, PoDZ-1-UPB1) pošilja Državnemu zboru v obravnavo in sprejem.

I UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJETJE ZAKONA

Veljavni Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o detektivski dejavnosti (ZDD-D) je bil sprejet zaradi uskladitve z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta o storitvah na notranjem trgu opomba (v nadaljevanju: DSNT), ki vključuje tudi detektivsko dejavnost. Namen direktive je pravno urediti prosto opravljanje storitev na notranjem trgu Evropske unije (v nadaljevanju: EU) in Evropskega gospodarskega prostora. Veljavni zakon je v 8. členu črtal točko, v kateri je bil med ostalimi pogoji za opravljanje detektivske dejavnosti, določen pogoj, da mora oseba aktivno obvladati slovenski jezik. Črtani pogoj ni predstavljal diskriminatorne in nesorazmerne omejitve, kot je to utemeljeval predlagatelj sedaj že sprejete novele. Pogoj aktivnega obvladovanja slovenskega jezika je namreč eden izmed ključnih pogojev za kakovostno opravljanje detektivske dejavnosti na območju Republike Slovenije.

Črtanje znanja slovenščine kot pogoja za opravljanje detektivske dejavnosti je bilo nepotrebno, saj že DSNT v svojem besedilu določa, da ne posega v jezikovno raznolikost in jezikovno ureditev držav članic.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE ZAKONA

Predlagana dopolnitev Zakona o detektivski dejavnosti je skladna s cilji in načeli veljavne zakonodaje ter z DSNT, saj zahteva znanja slovenščine ni nesorazmerna in prav tako ne diskriminatorna. Temeljni cilj predlagane spremembe je spoštovanje Ustave Republike Slovenije, ki v 11. členu določa, da je uradni jezik v Sloveniji slovenščina, in zagotovitev varstva potrošnikov skladno z 2. členom Zakona o varstvu potrošnikov (Uradni list RS, št. 20/98, 25/98-popravek, 23/99-ZSVP, 110/02, 51/04, 46/06, 126/07 in 86/09), na podlagi katerega potrošnik v Sloveniji utemeljeno pričakuje in tudi zahteva, da detektiv z njim posluje v slovenskem jeziku.

Pomemben del opravljanja detektivske dejavnosti namreč predstavlja pridobivanje informacij. Zakon o detektivski dejavnosti določa, da sme detektiv pridobivati informacije neposredno od osebe, na katero se podatki nanašajo, lahko pa tudi od drugih oseb, ki imajo podatke in so jih pripravljene dati prostovoljno, poleg tega pa tudi iz sredstev javnega obveščanja (9. člen). Nadalje 10. člen določa, da ima detektiv pravico vpogleda v sodne in upravne spise v primerih, ko ima po zakonu to pravico stranka, ki ga je pooblastila. Ustava Republike Slovenije v 11. členu določa, da je uradni jezik v Sloveniji slovenščina. Na območjih občin, v katerih živi italijanska ali madžarska narodna skupnost, pa je uradni jezik tudi italijanščina ali madžarščina. To pomeni, da se vsi postopki lahko vodijo le v teh treh jezikih in se sodbe in odločbe izdajajo le v teh treh jezikih. Oseba, ki ne zna jezika, si bo tako morala za razumevanje odločb in sodb priskrbeti prevode. Prav tako bo morala za komunikacijo z relevantnimi osebami ali za pridobivanje

informaciji iz javnih občil poiskati pomoč. Kar posledično pomeni, da bo v prvi vrsti soočena z nepotrebnimi stroški, ki bodo verjetno bremenili naročnika detektivskih storitev - potrošnika, in v drugi vrsti, da bo informacije pridobivala preko posrednika, kar bo zmanjševalo individualnost in precej verjetno tudi kvaliteto opravljenega dela.

Črtanje pogoja znanja slovenščine ni v duhu DSNT. V 11. točki preambule DSNT je določeno: »Ta direktiva ne posega v ukrepe, ki jih države članice sprejmejo v skladu z zakonodajo Skupnosti v zvezi z ohranjanjem ali spodbujanjem kulturne in jezikovne različnosti ter pluralnosti medijev, vključno z njihovim financiranjem. Ta direktiva ne preprečuje državam članicam uporabe njihovih temeljnih predpisov in načel svobode tiska ter svobode izražanja. Ta direktiva ne posega v predpise držav članic o prepovedi diskriminacije na podlagi državljanstva ali zaradi razlogov, ki so navedeni v členu 13 Pogodbe.« Nadalje je v 60. točki preambule DSNT določeno: »Ta direktiva in še zlasti določbe v zvezi s sistemi dovoljenj in ozemeljsko omejitvijo dovoljenj ne bi smele posegati v razdelitev regionalnih ali lokalnih pristojnosti v državah članicah, vključno z regionalno in lokalno samoupravo ter uporabo uradnih jezikov.« V 4. točki 1. člena je določeno »Ta direktiva ne vpliva na ukrepe, ki se na ravni Skupnosti ali nacionalni ravni v skladu z zakonodajo Skupnosti sprejmejo za zaščito ali spodbujanje kulturne ali jezikovne raznolikosti ali pluralnosti medijev.«

Da znanje jezika ne predstavlja diskriminatornega pogoja, dokazuje tudi člen 3 Uredbe Sveta o prostem gibanju delavcev opomba, ki v prvem odstavku določa:

»Na podlagi te uredbe se določbe zakonov ali drugih predpisov držav članic ne uporabljajo:

- kadar omejujejo prijave ali ponudbe za zaposlitev, omejujejo pravico tujih državljanov, da sprejmejo zaposlitev in se zaposlijo ali to pogojujejo s pogoji, ki ne veljajo za njihove državljane;
- kadar je izključni ali glavni namen ali posledica teh predpisov, tudi če se uporabljajo ne glede na državljanstvo, odvrčanje državljanov drugih držav članic od ponujenih delovnih mest.

Ta določba ne velja za pogoje v zvezi z znanjem jezika, ki ga zahteva narava prostega delovnega mesta.«

Da je dopustno sprejemanje in izvrševanje politike zavarovanja in vzpodbujanja jezika države članice, ki je prvi nacionalni in uradni jezik je odločilo tudi Sodišče Evropskih Skupnosti v zadevi 378/87 Groener v. Minister of Education. Vendar zahteve takšnih politik ne smejo biti nesorazmerne glede na cilj, ki ga želijo uresničiti. Sodba v zadevi C-160/03 Kraljevina Španija proti Eurojustu, določa, da je potrebno preveriti ali so zahteve po znanju jezika nujne in neposredno povezane s predlaganimi delovnimi nalogami.

Pogojevanje opravljanja storitev z znanjem jezika se v primeru opravljanja detektivske dejavnosti ne smatra za nerazumen pogoj. Jezikovno znanje je opravičljiv pogoj, ki je postavljen z namenom zasledovati povsem legitimen cilj – kar najkvalitetnejše zagotavljanje detektivske dejavnosti. Znanje slovenščine predstavlja predpogoj za opravljanje dejavnosti na območju Republike Slovenije, zaradi seznanjanja z relevantnim gradivom in hkrati tudi zaradi možnosti kvalitetnejše komunikacije, kar sta dve bistveni nalogi brez katerih si poklica detektiva niti ne moremo zamišljati. Detektiv se v okviru svojega dela srečuje s širokim obsegom gradiva, katerega mora preučiti, tako je pomembno, da dobro razume njegovo vsebino. Poleg tega je v stiku s svojimi strankami, pri čemer je medsebojna komunikacija bistvena. Pri obeh nalogah je znanje slovenskega jezika izredno pomembno, če ne celo ključno. Ne z vidika lažjega opravljanja nalog, ampak predvsem, ker jezikovno znanje omogoča kvalitetno opravljanje detektivske dejavnosti. Znanje slovenščine je tako neposredno in nujno povezano s potrebnimi sposobnostmi, ki jih mora imeti detektiv, da lahko opravlja svojo dejavnost.

3. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOST PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EU

Kot je razvidno iz zgoraj navedenih določb DSNT in primerov sodne prakse, je zahteva po znanju oz aktivnem obvladanju slovenskega jezika, kot pogoj za pridobitev licence za opravljanje detektivske dejavnosti, skladna z zavezujočo evropsko zakonodajo, saj je nediskriminatorna in sorazmerna.

V času priprave predmetne novele ne razpolagamo, in tudi Komisija ES ne, z nobenim primerljivim zakonom oziroma ureditvijo druge države članice EU, niti ne s predlogom tovrstnih aktov, ki bi bil javno objavljen. Prav tako pa je področje detektivske dejavnosti v večini članic EU urejeno s področno zakonodajo, ki se nanaša na zasebno varovanje. Zato ni mogoče podati primerjalnega pregleda z drugimi državami članicami glede detektivske dejavnosti.

4. OCENA FINANČNIH POSLEDIC

4. Ocena finančnih posledic zakona za državni proračun in druga javna finančna sredstva

Predlog zakona nima finančnih posledic za državni proračun in druga javna finančna sredstva.

5. DRUGE POSLEDICE PREDLOGA ZAKONA

Zakon ne bo imel drugih posledic.

II. BESEDILO ČLENOV:

1. člen

V Zakonu o detektivski dejavnosti (Uradni list RS, št. 96/07 – uradno prečiščeno besedilo in Uradni list RS, št. 29/2010 - ZDD-D) se v prvem odstavku 8. člena doda nova 5. točka, ki se glasi:

»5. da aktivno obvlada slovenski jezik;«

Dosedanja 5. točka postane 6. točka.

KONČNA DOLOČBA

2. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITVE ČLENOV:

K 1. ČLENU

Pogoj aktivnega obvladanja slovenskega jezika za pridobitev licence za opravljanje detektivske dejavnosti je skladen z Ustavo Republike Slovenije in varstvom potrošnikov, saj je uporabnikom detektivskih storitev na ta način omogočeno poslovanje v slovenskem jeziku. Pogoj ni diskriminatoren saj velja tako za vse državljane držav članic EU, EGP ali Švicarske konfederacije, ki želijo v RS opravljati detektivsko dejavnost in je skladen z Direktivo o storitvah na notranjem trgu 2006/123.

Dosedanja 5. točka postane 6. točka.

K 2. ČLENU

Določba o začetku veljavnosti zakona.

ZDD-D je začel veljati 24. aprila 2010. V izogib daljšemu obdobju, ko bo mogoče licenco za opravljanje detektivske dejavnosti dobiti brez izpolnjevanja pogoja znanja slovenskega jezika, prične ta novela veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu RS.

IV. OBRAZLOŽITEV PREDLOGA ZA OBRAVNAVO ZAKONA PO SKRAJŠANEM POSTOPKU (ČLEN 142/1)

Državni svet Republike Slovenije predlaga, da Državni zbor Republike Slovenije predlog zakona na podlagi prve alineje prvega odstavka 142. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 35/02 in 60/04) obravnava po skrajšanem postopku, ker gre za:

- manj zahtevno dopolnitev zakona,

Pogoj aktivnega obvladanja slovenskega jezika je bil vključen med pogoje za pridobitev licence za opravljanje detektivske dejavnosti v Zakonu o detektivski dejavnosti vse do zadnje spremembe tega zakona - Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o detektivski dejavnosti (ZDD-D), Ur. l. RS, št. 29/2010 z dne 9. 4. 2010.

Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2006/123/ES o storitvah na notranjem trgu (v nadaljevanju: DSNT), ki je bila sprejeta 12.12.2006 in objavljena v Uradnem listu Evropske Unije OJ L 376 dne 27.12.2006, ki jo morajo vse države članice implementirati do 28.12.2009 vključuje tudi detektivsko dejavnost, saj gre za pridobitno dejavnost na trgu vendar ne vpliva na ukrepe, ki se na nacionalni ravni v skladu z zakonodajo Skupnosti sprejmejo za zaščito ali spodbujanje jezikovne raznolikosti.

V. ČLEN, KI SE SPREMINJA

ZAKON O DETEKTIVSKI DEJAVNOSTI

III. OPRAVLJANJE DETEKTIVSKE DEJAVNOSTI

8. člen

Detektiv sme pridobivati informacije na podlagi pisne pogodbe o opravljanju detektivske storitve za stranko in njenega pisnega pooblastila, iz katerega je razvidno področje zbiranja informacij iz 9. člena tega zakona, namen zbiranja informacij in obseg danega pooblastila. Za opravljanje detektivske dejavnosti mora imeti licenco, ki mu jo lahko izda zbornica na njegovo prošnjo, če izpolnjuje naslednje pogoje:

1. da je državljan države članice EU, EGP ali Švicarske konfederacije;
2. da ima končano višjo ali visoko šolo in opravljen detektivski izpit;
3. da ni pravnomočno obsojen za naklepno kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti;
4. da v zadnjih štirih letih ni opravljal nalog pooblaščenih uradnih oseb Ministrstva za notranje zadeve ali obveščevalno -varnostnih služb;
5. da je vreden zaupanja za opravljanje detektivske dejavnosti.

Detektivski izpit iz 2. točke prejšnjega odstavka se opravi pred komisijo, sestavljeno iz:

- dveh predstavnikov zbornice,
- dveh predstavnikov Ministrstva za notranje zadeve.

Pogoja iz 6. točke prvega odstavka tega člena ne izpolnjuje, kdor je bil pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje, zaradi katerega je moralno nevreden za opravljanje detektivske dejavnosti.

Če zoper prosilca za pridobitev licence zasebnega detektiva teče kazenski postopek zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, se odločitev o tem, ali prosilec izpolnjuje pogoje za pridobitev licence, odloži do pravnomočnosti odločbe v tem postopku.

Opomba:

Direktiva 2006/123/ES Evropskega parlamenta in sveta z dne 12. 12. 2006 o storitvah na notranjem trgu, Uradni list EU, L 376/36, z dne 27. 12. 2006.

Opomba Uredba Sveta, št. 1612/68 (EGS), z dne 15. oktobra 1968 o prostem gibanju delavcev v Skupnosti, Uradni list L 257, 19. 10. 1968; spremenjena z Uredbo Sveta (EGS) št. 312/76 z dne 9. februarja 1976, Uradni list L 39, 14.2.1976, Uredbo Sveta (EGS) št. 2434/92 z dne 27. julija 1992, Uradni list L 245, 26.8.1992, Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. aprila 2004, Uradni list L 158, 30. 4. 2004.

Državni svet
mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Zahteva za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti drugega odstavka 62. člena Zakona o Državnem svetu (ZDSve-UPB1)

Državni svet Republike Slovenije je na 28. seji 7. 7. 2010 sprejel Zahtevo za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti drugega odstavka 62. člena Zakona o Državnem svetu (ZDSve-UPB1; Ur. l. RS, št. 100/05, 95/09 - odl. US: U-I-248/08; v nadaljevanju: ZDSve).

Državni svet Republike Slovenije (v nadaljevanju: Državni svet) predlaga, da Ustavno sodišče Republike Slovenije (v nadaljevanju: Ustavno sodišče) ugotovi, da je drugi odstavek 62. člena ZDSve v delu, ki se nanaša na nadomestilo izgubljenega zaslužka v neskladju z načelom pravne države iz 2. člena in načelom enakosti iz 14. člena Ustave Republike Slovenije (Ur.l. RS, št. 33I/91, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06; v nadaljevanju: Ustava).

Državni svet predlaga, da Ustavno sodišče drugi odstavek 62. člena v zgoraj navedenem delu razveljavi.

Obrazložitev:

Državni svet meni, da je drugi odstavek 62. člena ZDSve v delu, ki se nanaša na nadomestilo izgubljenega zaslužka, v neskladju z Ustavo iz razloga kršenja načela pravne države iz 2. člena in načela enakosti iz 14. člena Ustave.

Funkcija državnih svetnikov je častna. Kaj natančno pomeni termin "častna funkcija", je težko natančno opredeliti. Pojavlja se ne samo v ZDSve, ampak tudi v 26. členu Zakona o volitvah v Državni zbor (ZVDZ-UPB1; Ur.l. RS, št. 109/06, 54/07 - odl.US: U-I-7/07-22, Up-1054/07-24) in v 45. a. členu Zakona o lokalnih volitvah (ZVL-UPB3; Ur.l. RS, št. 94/07, 45/08), ki določata, da je funkcija članov volilnih organov častna.

Zgolj opredelitev, da je funkcija člana Državnega sveta častna, dopušča preveliko polje za različne razlage, ki si lahko nasprotujejo med seboj. Honorarni (častni) državni uslužbenci so navadno posebna vrsta začasnih uslužbencev, ki predstavljajo določene strokovnjake, ki v krajšem časovnem okviru opravijo svoje delo. Delo Državnega sveta je nasprotno vezano na mandat. Po trajanju mandata imajo člani Državnega sveta celo daljši mandat od mandata poslancev Državnega zbora. Številom sej Državnega sveta in njegovih delovnih teles pa se v veliki meri ujema s številom sej Državnega zbora in njegovih delovnih teles.

Največkrat je v slovenski javnosti zaslediti, da se čast povezuje s popolno brezplačnostjo (kar ne drži že po sedaj veljavnem ZDSve). Čast in brezplačnost sta bila dejansko povezana samo v rimskem Senatu in delno v britanskem Domu Lordov. Pri obeh je šlo bolj za čast v družboslovnem kot pravnem smislu. Oba sta (in še vedno - Dom Lordov) zastopala predvsem aristokracijo z velikimi posestvi in drugim bogastvom, kar je tudi razlog, da plačila niso potrebovali, hkrati pa so svoje premoženje preko svojega dela v teh organih varovali in celo povečevali. Največkrat se angleški Dom Lordov prikazuje kot najbolj tradicionalen model dvodomnosti, v katerem opravljajo Lordi svoje delo popolnoma brezplačno, kar ne drži. Dvanajst funkcij v tem organu prejema plačo (ker pa je Lordov na enakih funkcijah več, je dejanskih plač več). Od članov Doma Lordov se vse bolj pričakuje, da bodo polno zaposleni s svojimi parlamentarnimi dolžnostmi in ta trend se bo najverjetneje nadaljeval. Vse bolj nerealistično je pričakovati, da bodo člani pridobivali svoj zaslužek iz drugih zaposlitev, ter delo za drugi dom

opravljali brezplačno. Največkrat člani zgornjih domov prejemajo enako plačo in imajo enake pogoje ter ostale dohodke kot člani spodnjih domov (Francija, Španija, Italija, Avstralija, Nemčija) z izjemo Irske, kjer člani prejemajo zaradi manjšega števila ur zasedanj dve tretjini plače članov spodnjega doma in Kanadi, kjer so plače za polovico manjše od članov spodnjega doma, ker v funkcijo niso izvoljeni (in so tako pri delu neodvisni od volilne baze).

Vsi državni svetniki svojo funkcijo opravljajo častno, z izjemo predsednika, ki jo opravlja poklicno, pri čemer je odločilno vlogo odigralo prav Ustavno sodišče. Ustavno sodišče je v svoji odločbi U-I-332/05 (Ur. l. RS, št. 94/07) z dne 4. 10. 2007 odločilo, da nepoklicno opravljanje funkcije predsednika Državnega sveta posega v ustavno določen položaj Državnega sveta in ogroža opravljanje ustavnih nalog tega organa, zato je zakonska ureditev, kolikor se nanaša na funkcijo predsednika Državnega sveta, v neskladju s 96. in 97. členom Ustave. Državnemu zboru je naložilo da mora ugotovljeno neskladje z Ustavo odpraviti v šestih mesecih po objavi te odločbe v Uradnem listu Republike Slovenije. Ker Državni zbor tega ni storil, je Državni svet ponovno vložil zahtevo za presojo ustavnosti novele Zakona o Državnem svetu, kolikor ta ureja nepoklicno opravljanje funkcije predsednika Državnega sveta. Pri ponovni presoji izpodbijane zakonske ureditve je Ustavno sodišče v svoji odločbi U-I-248/08 (Ur. l. RS, št. 95/09) z dne 11. 11. 2009 ugotovilo, da še vedno obstajajo vsi razlogi, iz katerih je že v odločbi št. U-I-332/05 ugotovilo protiustavnost novele Zakona o Državnem svetu. Ustavno sodišče se je v celoti sklicevalo na obrazložitev odločbe št. U-I-332/05, v obravnavanem primeru pa se je odločilo za stopnjevanje odločitve in je sporno zakonsko ureditev razveljavilo. Na podlagi drugega odstavka 40. člena Zakona o Ustavnem sodišču je Ustavno sodišče določilo način izvršitve svoje odločbe, in sicer tako, da je določilo, da se funkcija predsednika Državnega sveta začne opravljati poklicno z naslednjim dnevom po objavi te odločbe v Uradnem listu Republike Slovenije. Določitev načina izvršitve velja samo začasno, do sprejema zakona.

Državni svetniki so nepoklicni funkcionarji, kar lahko razberemo iz določb Ustave, ZDSve in Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS; Ur. l. RS, št. 108/09-UPB13, 107/09-odl.US in 13/10). Pravice in dolžnosti članov Državnega sveta so urejene v četrtem poglavju ZDSve (57. – 63. člen) in izhajajo (tako kot celoten ZDSve) iz določb Ustave. Ustava ureja Državni svet v členih od 96. do 101. člena in v tretjem odstavku 96. člena določa, da organizacijo Državnega sveta ureja zakon. Pregled določb Ustave, ki se nanašajo na Državni svet in predvsem določb ZDSve pokaže, da imajo vsi člani Državnega sveta enake pravice in dolžnosti razen predsednika Državnega sveta, ki ima poleg pravic in obveznosti članov Državnega sveta še dodatne naloge, ki so povezane z delom in vodenjem Državnega sveta ter s sodelovanjem s predsednikom Državnega zbora in drugimi državnimi organi (44., 53. do 55. člen ZDSve). Načina plačila za opravljanje teh nalog predsednika ZDSve ne ureja. Vse posebne pravice in obveznosti, sprotno usklajevanje in zagotavljanje nemotenega delovanja Državnega zbora in Državnega sveta, kratki roki, večplastno sodelovanje s civilno družbo, stiki s predstavniki drugih držav, zahteve po izrednih ter korespondenčnih sejah in roki, ki so določeni v zvezi s tem, zahtevajo od predsednika Državnega sveta njegovo nenehno prisotnost, čemur je pritrdilo tudi Ustavno sodišče v zgoraj omenjenih odločbah in zato začasno uredilo njegov položaj.

Članom Državnega sveta za enake pravice in dolžnosti v skladu z drugim odstavkom 62. člena ZDSve pripada nadomestilo za izgubljeni zaslužek za čas opravljanja funkcije in pravica do povračila stroškov v zvezi z opravljanjem funkcije. Striktno branje določbe kaže na brezplačno opravljanje funkcije državnega svetnika, saj državnemu svetniku pripada le nadomestilo plače in stroški, ki nastanejo v zvezi z opravljanjem funkcije. Nadomestilo za izgubljeni zaslužek naj bi pripadalo vsem državnim svetnikom, tako tistim, katerih zaslužek ni nujno pridobljen v klasičnem delovnem razmerju, kot ga opredeljuje 4. člen Zakona o delovnih razmerjih (ZDR; Ur.l. RS, št. 42/02, 79/06-ZZZPB-F, 46/07 Odl.US: U-I-45/07, Up-249/06-22, 103/07, 45/08-ZArbit, 83/09

Odl.US: U-I-284/06-26), kot celo tistim, ki sploh niso v delovnem razmerju, ampak so brezposelni ali v pokoju. Na to kaže tudi 2. člen ZDSve, ko govori o ustrezni dejavnosti oziroma delovnem razmerju ali stalnem prebivališču v volilni enoti. V Državnem svetu izmed 40 kar 22 članov predstavlja lokalne interese. Le-ti so lahko izvoljeni, ne da bi bili v delovnem razmerju ali bi si kako drugače pridobivali zaslužek. Ob izpolnjevanju pogoja iz prvega odstavka 2. člena je pogoj le, da imajo stalno prebivališče v volilni enoti, kar predstavlja bistveno predpostavko za kvalitetno zastopanje lokalnih interesov, enote iz katere prihaja.

Ni povsem jasno, kako naj bi Državni svet svetniku izplačeval nadomestilo izgubljenega zaslužka. Ali to pomeni, da bi moral Državni svet za vsakega državnega svetnika posebej izračunati, kolikšen je njegov izgubljeni zaslužek zaradi opravljanja svetniške funkcije? Ali to pomeni, da bi državni svetniki dobili nadomestilo le za čas, ko bi bili med delovnim časom odsotni z delovnega mesta in bi zaradi tega izgubili del zaslužka ali tudi potem, ko se delovni čas na njihovem delovnem mestu izteče? ZDSve namreč določa, da ima državni svetnik pravico do nadomestila izgubljenega zaslužka za čas opravljanja funkcije in pri tem ne omenja izključno izgubljenega zaslužka pri delodajalcu. Državni svetnik bi lahko po službenem času opravljal še kakšno drugo delo, s katerim bi zaslužil. V skladu z zakonom bi mu moral Državni svet povrniti stroške tudi za ta del izgubljenega zaslužka, ki bi ga bilo težko dokazati in izračunati.

Seje Državnega sveta in njegovih delovnih teles potekajo ne samo v dopoldanskem času, ampak tudi v popoldanskem času. Torej tudi v času, ko se državnim svetnikom izteče delovni čas na delovnem mestu, kjer državni svetniki pridobivajo zaslužek. Če državni svetniki ne opravljajo dejavnosti, s katero služijo tudi v popoldanskem času, v skladu z obstoječo zakonsko ureditvijo ne morejo uveljavljati pravice do izgubljenega zaslužka, saj ga v času sej sploh nimajo, torej jim tudi ni mogoče povrniti izgubljenega zaslužka. V takšnem primeru morajo državni svetniki svojo funkcijo opravljati brezplačno.

Težave se pojavijo predvsem pri določanju in izračunavanju višine nadomestila izgubljenega zaslužka, ki je pri vsakem državnem svetniku drugačen in bi ga Državni svet moral računati za vsakega člana posebej. Veljavni zakon določa, da ima član Državnega sveta pravico do nadomestila izgubljenega zaslužka za čas opravljanja funkcije in pri tem ne omenja izključno izgubljenega zaslužka pri delodajalcu. Član Državnega sveta bi lahko po službenem času opravljal še kakšno drugo pridobitno dejavnost in bi zaradi opravljanja svetniške funkcije izgubil zaslužek. Državni svet bi mu moral, kot že rečeno, povrniti stroške tudi za ta del izgubljenega zaslužka. Način, kako dokazati in izračunati izgubljeni dobiček, predstavlja svojevrsten problem. Kot že navedeno so seje Državnega sveta tudi v popoldanskem času, po tem ko državni svetniki opravijo svoje dnevne delovne obveznosti pri svojem delodajalcu. To pomeni, da so državni svetniki v Državnem svetu tudi v času, ko koristijo svoj prosti čas in nimajo neposredno izgubljenega zaslužka.

Nadaljnji problemi se pojavijo pri nezaposlenih članih Državnega sveta, za kar ZDSve ne daje nobenih kriterijev za izplačilo in prav tako v primerih državnih svetnikov, ki so v pokoju, saj prejemajo mesečno pokojnino in nimajo izgubljenega zaslužka. Ali to pomeni, da bi v skladu z obstoječo ureditvijo nezaposleni člani in upokojeni člani Državnega sveta svojo funkcijo morali opravljati brezplačno.

Ne na zadnje je potrebno izpostaviti, da pri izplačevanju nadomestila izgubljenega zaslužka ni mogoče razlikovati dela člana Državnega sveta, ki je predsednik ene izmed komisij (delovno telo Državnega sveta) z večjim obsegom dela od člana, ki je samo član komisije (oba pa sta hkrati prisotna na seji). Gre torej za osebi z različno velikim obsegom dela, ki jima pripada enako nadomestilo. Po drugi strani pa prav tako pride do situacije, ko je obseg in vsebina dela dveh

državnih svetnikov povsem enaka, a je nadomestilo izgubljenega zaslužka za enega izmed njiju bistveno večje. Člani Državnega sveta namreč prihajajo iz različnih področij dela in od različnih delodajalcev. Že primerjava člana Državnega sveta, ki prejema zaslužek v višini npr. 50 € na uro z drugim članom, ki prejema npr. 200 € na uro, pokaže štirikratno razliko. V zvezi z opravljanjem enake nepoklicne funkcije, z enakimi pravicami in dolžnostmi, tako prihaja do različnega obravnavanja enakega dejanskega stanja, kar je v nasprotju z načelom enakosti, ki izhaja iz Ustave.

Načelo enakosti pomeni eno temeljnih ustavnih norm. Pomeni enakost v in pred zakonom. Z načelom pravne države enakost udejanjanja načelo pravičnosti v Ustavi kot v najvišjem veljavnem predpisu pozitivnega prava. Načelo enakosti zahteva, da je treba osebe, ki so enake, obravnavati enako in da je treba neenake obravnavati različno v sorazmerju z njihovo neenakostjo.

Najbližjo ureditev slovenski glede nadomestil za stroške, pozna britanski Dom Lordov, glede tistih Lordov, ki ne prejemajo plače. Le-ti imajo za vse določeno enako tarifo povrnitve stroškov ne glede na njihove dohodke iz drugih virov. S stališča načela enakosti in enakih pravic in obveznosti, bi bilo primerneje, da bi člani Državnega sveta dobivali plačilo po enaki tarifi (npr. sejnine) za nepoklicno opravljanje funkcije, tako kot je to urejeno za občinske svetnike, nagrade za sodnike porotnike in točno določene tarife za vrednotenje izvedenskega oziroma cenilskega dela. Pri urejanju plačila državnih svetnikov si prav tako ne moremo pomagati s 95. členom Ustave, ki določa, da poslanci Državnega zbora dobivajo plačo ali nadomestilo, ki sta določena z zakonom. Ustava je celotno organizacijo Državnega sveta prepustila zakonu (96. člen URS). ZDSve je uvedel nadomestila izgubljenega zaslužka, kar državne svetnike postavlja tudi v podrejen položaj s poslanci-župani, katerim pripada za nepoklicno opravljanje funkcije župana poleg celotne poslanske plače še polovica županske.

* * *

Državni svet je za svojega predstavnika v postopku pred Ustavnim sodiščem določil državnega svetnika Vincenca Otoničarja.

Državni svet
mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Druga alineja 1. odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije - Državni svet daje Državnemu zboru mnenja o vseh zadevah iz njegove pristojnosti

Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalni samoupravi (ZLS-R)

Državni svet Republike Slovenije je na 26. seji 12. 5. 2010 sprejel Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalni samoupravi (ZLS-R).

Državni svet podpira predlog zakona.

Državni svet ugotavlja, da smo v zaključni fazi izgradnje mreže lokalne samouprave, pri čemer se glede na veliko število občin z manj kot 5000 prebivalci in njihovo manjšo sposobnost uresničevanja svojih nalog postavlja vprašanje, ali je oblikovana mreža občin v skladu z ustavnim konceptom lokalne samouprave.

Z vidika trajne sposobnosti občin za zagotavljanje skupnih potreb in uresničevanje interesov svojih prebivalcev Državni svet podpira rešitev, da se sedanja ureditev ustanavljanja občin spremeni v ureditev možnega spreminjanja območja občin, kar lahko pripomore tudi k hitrejšemu povezovanju občin pri skupnem upravljanju nalog, ki presegajo sposobnosti posameznih občin. Bistvenega pomena je določitev kriterijev, ki jih morajo izpolnjevati občine, da se štejejo za sposobne uresničevati lokalno samoupravo, ki onemogočajo sprejemanje arbitrarnih odločitev.

V zvezi s 7. členom novele zakona Državni svet opozarja, da število prebivalcev (20.000) in še posebej število delovnih mest (15.000) nista ustrezna kriterija za pridobitev statusa mestne občine oziroma ne zagotavljata sposobnosti opravljanja nalog mestne občine, ki jih izvršujejo za širša območja. Glede na to, da mestne občine v primerjavi z drugimi občinami opravljajo kot svoje tudi z zakonom določene naloge iz državne pristojnosti, ki se nanašajo na razvoj mest, bi moral biti kriterij za pridobitev statusa mestne občine določen na osnovi funkcionalne vsebine lokalne samouprave (naloge in sposobnost opravljanja teh nalog) in izpolnjevanja dodatnih pogojev, ki zagotavljajo ohranjanje mestotvornih dejavnosti (npr. srednja šola, bolnišnica, muzej, gledališča, itd.).

Državni svet predlaga Državnemu zboru, da pri obravnavi predloga zakona upošteva naslednjo konkretno pripombo:

K 8. členu:

Člen se spremeni tako, da se glasi:

"Postopki s predlogi za spremembo območij občin, ustanovitev novih občin in ustanovitev novih mestnih občin, ki se pred uveljavitvijo tega zakona niso končali, se z dnem uveljavitve tega zakona ustavijo.

Obrazložitev:

Državni svet ugotavlja, da se z novelo zakona dopušča možnost nadaljevanja postopkov spremembe območij občin, ustanovitve novih občin in ustanovitve novih mestnih občin po sedaj veljavni ureditvi, če je bilo na njihovih območjih pred uveljavitvijo tega zakona razpisan

referendum. Če se lahko v Državni zbor vloži predlog za ustanovitev nove občine, na območju katere je bil razpisan referendum, čeprav prejšnji predlog z isto vsebino ni dobil zadostne podpore (npr. predlog za ustanovitev Občine Ankaran), se v določenih primerih postopki za ustanovitev nove občine glede na predvideno rešitev nikoli ne bodo končali. Obenem je taka rešitev nekonistentna in postavlja v neenakopraven položaj tista območja, na katerih referendum ni bil razpisan, saj se predlaga, da se vsi postopki za ta območja ustavijo.

V povezavi s 3. členom novele zakona, s katerim se črta določilo o izjemnem ustanavljanju občine z manj kot 5000 prebivalci, se postavlja tudi vprašanje, ali bi se lahko nadaljeval postopek za ustanovitev nove občine z manj kot 5000 prebivalci, na območju katere je bil že razpisan referendum.

Po mnenju Državnega sveta bi morali slediti cilju predloga zakona, to je ustavitvi drobitve občin in vzpostavitvi stabilne teritorialne strukture lokalne samouprave, ter dejstvu, da je izgradnja mreže temeljnih samoupravnih lokalnih skupnosti končana. Državni svet zato predlaga, da se vsi dosednji postopki, ki še niso končani, z dnem uveljavitve zakona ustavijo, posledično pa to pomeni, da se postopki za ustanovitev nove občine ali spremembo območja občine začnejo z vložitvijo zakona in v skladu z določbami tega zakona, ki predvideva izpolnjevanje novih vsebinskih pogojev (npr. najmanj 5000 prebivalcev).

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Darko Fras.

Državni svet
mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje k Predlogu zakona o izenačevanju možnosti invalidov (ZIMI)

Državni svet Republike Slovenije je na 26. seji 12. 5. 2010 sprejel Mnenje k Predlogu zakona o izenačevanju možnosti invalidov (ZIMI).

Državni svet predlog zakona podpira.

Državnemu svetu je vsebino predloga zakona povzel predstavnik Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve (v nadaljevanju: Ministrstvo) in poudaril, da sta osnovna cilja predloga zakona preprečevanje diskriminacije ter zagotavljanje enakih možnosti invalidov, pri čemer predlog zakona dopolnjuje številne že obstoječe predpise s področja invalidskega varstva. Posebej je potrebno izpostaviti 6. člen predloga zakona, ki se nanaša na prepoved diskriminacije invalidov pred državnimi organi, organi državne in lokalne samouprave ter izvajalci javnih pooblastil in služb ter tretje poglavje, ki vključuje različne ukrepe za izenačevanje možnosti invalidov, s poudarkom na zagotavljanju tehničnih pripomočkov za premagovanje ovir v okolju. Ključnega pomena so tudi kazenske določbe, ki bodo zagotovile bolj striktno upoštevanje zakonskih določb.

Državni svet podpira vse napore, ki bodo omogočili invalidom enakopraven dostop do vseh ravni družbenega življenja, vključno s procesi odločanja in političnim udejstvovanjem. Hkrati opozarja,

da je pogosto razlog za postavljanje invalidov v neenakopraven položaj zlasti tehnična neprilagojenost okolja, ki je povezana z določenimi stroški prilagoditve, ki pa jih mora družba kot celota začeti sprejemati kot neogibne.

Državni svet se je seznanil z mnenjem Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije, ki podpira čimprejšnje sprejetje predloga zakona zaradi težav, s katerimi se vsakodnevno srečujejo njeni člani, med drugim tudi matere z novorojenčki.

Državni svet izraža zadovoljstvo s pojasnilom predstavnika Ministrstva v zvezi s 24. členom predloga zakona, ki zagotavlja sofinanciranje posebnih socialnih programov za vključevanje invalidov v družbo na podlagi javnih razpisov iz proračuna Republike Slovenije. Slednje namreč ne predstavlja poseganja v ustaljen sistem financiranja delovanja invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji, ampak zgolj njihovo dopolnitev oziroma alternativo.

Državni svet se je seznanil s predlogom konkretnih pripomb k predlogu zakona, ki jih je na Komisijo za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide naslovil Alojz Kovšca in jih podpira. Konkretni pripombi se nanašata na zagotovitev enakih možnosti pri opravljanju funkcije invalidom, ki so izvoljeni ali imenovani na funkcijo v državnih organih ali organih lokalnih skupnosti. Predstavniki Ministrstva je pripombi podprli.

Državni svet predlaga Državnemu zboru Republike Slovenije, da pri obravnavi predloga zakona upošteva naslednji konkretni pripombi:

1. V Predlogu zakona o izenačevanju možnosti invalidov se 3. člen dopolni z novim šestim odstavkom, ki se glasi:

"(6) Osebna asistenca pri opravljanju funkcije je pomoč invalidu, ki je izvoljen ali imenovan na funkcijo v državnem organu oziroma organu lokalne skupnosti (v nadaljevanju: funkcionar, ki je invalid), pri vseh tistih opravilih in dejavnostih, ki so povezane z opravljanjem njegove funkcije in ki jih zaradi vrste in stopnje invalidnosti ne more izvajati sam."

Obrazložitev:

Predlagani nov peti odstavek opredeljuje "osebno asistenco pri opravljanju funkcije". Funkcionar, ki je invalid, v primeru, ko opravi in dejavnosti, ki so povezane z opravljanjem njegove funkcije, zaradi vrste in stopnje njegove invalidnosti ne more izvajati sam, potrebuje dodatno tujo pomoč, ki bi mu bila s takšno ureditvijo omogočena oz. lažje dostopna. Slednja se nanaša tako na priprave na delo kot izvajanje delovnih nalog, ki so specifične in vezane na funkcijo, ki jo opravlja. Osebna asistenca pri opravljanju funkcije bi tako funkcionarju, ki je invalid, omogočila, da bi svojo funkcijo lahko opravljal učinkovito in da zaradi svoje invalidnosti ne bi bil še nadalje diskriminiran pri aktivnem vključevanju v politično življenje in upravljanje javnih zadev.

2. V predlogu zakona se za 24. členom doda nov 24.a člen, ki se glasi:

"24.a člen

(dodatek za osebno asistenco pri opravljanju funkcije v državnih organih ali organih lokalnih skupnosti)

(1) Funkcionar, ki je invalid in ima pravico do dodatka za pomoč in postrežbo po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, je upravičen do dodatka za osebno asistenco pri opravljanju funkcije (v nadaljnjem besedilu: dodatek).

(2) Do dodatka je upravičen funkcionar, ki je invalid in funkcijo opravlja poklicno ali nepoklicno.

(3) Višino dodatka določijo državni organi oziroma organi lokalnih skupnosti v svojih aktih, pri čemer višina dodeljenega dodatka ne sme preseči višine mesečnega dodatka za pomoč in postrežbo, do katerega je invalid upravičen na podlagi določb Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

(5) Dodatek izplačujejo državni organi oziroma organi lokalnih skupnosti, v katerih funkcionar, ki je invalid, opravlja svojo funkcijo. "

Obrazložitev:

V Predlogu zakona o izenačevanju možnosti invalidov je med razlogi za sprejetje zakona ter v okviru ciljev, načel in poglavitnih rešitev zakona večkrat poudarjena potreba po nadgradnji nacionalne zakonodaje s ciljem preprečevanja in odpravljanja diskriminacije invalidov ter ustvarjanja enakih možnosti za invalide na vseh področjih življenja. Pri tem se zanemarija pomemben del pravic vsakega posameznika, in sicer aktivno sodelovanje pri političnem odločanju oziroma sodelovanju pri upravljanju javnih zadev.

Učinkovito in polno sodelovanje invalidov v političnem in javnem življenju neposredno ali s svobodno izbranimi zastopniki, vključno s pravico in možnostjo, da volijo in so izvoljeni, v 29. členu ureja Konvencija Združenih narodov o pravicah invalidov (Uradni list RS, št. 37/08), ki jo je Državni zbor Republike Slovenije ratificiral spomladi leta 2008. Še posebej je v Konvenciji poudarjena pravica invalidov, da kandidirajo na volitvah in učinkovito opravljajo naloge in javne funkcije na vseh ravneh oblasti.

Zakonodaja v Republiki Sloveniji invalidom sicer omogoča nediskriminatorno uresničevanje dela teh pravic (možnost, da volijo in so izvoljeni) na podlagi določb številnih zakonov (npr. 2. člena Zakona o volitvah predsednika republike, 7. člena Zakona o volitvah v Državni zbor, 2. člena Zakona o Državnem svetu, 5. člena Zakona o lokalnih volitvah), saj imajo tako aktivno kot pasivno volilno pravico, vendar pa zakonodaja nikjer ne upošteva dodatnih potreb invalidov, s katerimi se slednji soočijo, ko začnejo aktivno opravljati funkcijo, na katero so bili izvoljeni ali imenovani. Invalidi so tako prikrajšani do pravice učinkovitega opravljanja nalog in javnih funkcij.

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Ur.l. RS, št. 109/2006-UPB4, 112/2006 Odl.US: U-I-358/04-13, 114/2006-ZUTPG, 91/2007 Skl.US: U-I-325/05-5, 10/2008-ZVarDod, 98/2009-ZIUZGK, v nadaljevanju: ZPIZ-1) opredeljuje pojem invalida in hkrati določa pogoje, pod katerimi je invalid upravičen do dodatka za pomoč in postrežbo. Upravičence do dodatka za pomoč in postrežbo, postopek ugotavljanja in določanja pogojev ter načina za odmero tega dodatka določajo členi VII. poglavja ZPIZ-1, pri čemer se dodatek za pomoč in postrežbo nanaša na osnovne življenjske potrebe upravičenca in ne pokrije oz. pokriva dodatnih potreb upravičenca, kot je na primer opravljanje določene državne oz. lokalne funkcije.

V kolikor je oseba, ki je upravičena do osebnega pomočnika oziroma do dodatka za pomoč in postrežbo, izvoljena ali imenovana na določeno državno oz. lokalno funkcijo, namreč to za osebnega pomočnika pomeni dodatno delo in obremenitev, saj mora funkcionarju, ki je invalid, poleg pomoči v običajnem obsegu, nuditi še dodatno pomoč ter mu biti na razpolago tudi v času,

ko se le-ta pripravlja na delo v posameznem državnem organu oziroma organu lokalne skupnosti, ali ko se v tem organu aktivno udeležuje. Zaradi funkcije, ki jo opravlja funkcionar, ki je invalid, mu mora biti pomočnik na razpolago na dodatnih področjih in preko časa, predvidenega z odobritvijo pomoči v odločbi pristojnega organa.

Obstoječe zakonske norme torej ne upoštevajo dejstva, da ima funkcionar, ki je invalid in ki je izvoljen ali imenovan na funkcijo v državnem organu ali organu lokalne skupnosti, dodatne potrebe po osebni asistenci, s čimer se mu kršijo osnovne pravice do enakopravnega sodelovanja na vseh področjih družbenega življenja, saj je tako sodelovanje oteženo oziroma povezano z dodatnimi stroški, ki jih drugi funkcionarji nimajo.

Zaradi neobstoječih ali neustreznih zakonskih podlag se Državni svet Republike Slovenije (v nadaljevanju: Državni svet) pri preprečevanju in odpravljanju diskriminacije člana Državnega sveta, ki je invalid, sooča z brezizhodno situacijo. Za osebnega pomočnika člana Državnega sveta, ki je invalid in ki pri opravljanju svoje funkcije potrebuje osebno asistenco, slednje pomeni dodatno obremenitev v obliki pomoči, ki je popolnoma neodvisna od neogibne stalne pomoči in postrežbe drugega, ki sicer invalidom pripada na podlagi 137. člena ZPIZ-1.

Državni svet zato predlaga, da se v Predlog zakona o izenačevanju možnosti invalidov vključi dodatni člen, na podlagi katerega bi invalidu, ki je izvoljen ali imenovan na funkcijo v državnem organu ali organu lokalne skupnosti in ki izpolnjuje pogoje za pridobitev dodatka za pomoč in postrežbo po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, pripadla pravica do dodatka za osebno asistenco pri opravljanju funkcije, in sicer ne glede na to ali to funkcijo opravlja poklicno ali nepoklicno. Prav zaradi razlik med posameznimi funkcijami v državnih organih oziroma organih samoupravnih lokalnih skupnostih, se predlaga določitev višine dodatka za osebno pomoč na podlagi internega akta vsakega organa, ob upoštevanju vsakega posameznega primera in okoliščin. Pri tem je zgornja meja višine dodatka določena z višino dodatka za pomoč in postrežbo mesečno, ki velja za posamezno obdobje in do katerega je invalid upravičen v skladu s stopnjo njegove invalidnosti. Predvideno je izplačilo dodatka neposredno upravičencu s strani državnega organa ali organa lokalne skupnosti, v katerega je upravičenec izvoljen ali imenovan.

V primeru sprejetja predlagane dopolnitve je potrebno spremeniti tudi 21. člen Zakona o dohodnini (Uradni list RS št. 28/2010, UPB5), tako da se doda nova 6. točka, ki bo dodatek za osebno asistenco pri opravljanju funkcije, opredeljen v Zakonu o izenačevanju možnosti invalidov, izvzela iz obdavčitve. 21. člen veljavnega Zakona o dohodnini namreč določa dohodke, tudi v obliki povračil stroškov, storitev in drugih ugodnosti po posebnih zakonih, od katerih se dohodnine ne plača.

Posledice za državni proračun, ki bi nastale s sprejetjem te konkretne pripombe, je možno oceniti na podlagi obstoječega števila invalidov, ki trenutno opravljajo funkcijo v državnem organu ali organu lokalne skupnosti, in višine osnove za odmero dodatnih pravic, od katere se odmerijo pripadajoči zneski dodatka za pomoč in postrežbo, ki se sicer spreminja dvakrat letno (januarja in julija). 141. člen ZPIZ-1 glede odmere dodatka za pomoč in postrežbo določa, da se upravičencem, ki jim je za opravljanje vseh osnovnih življenjskih potreb neogibno potrebna stalna pomoč in postrežba, ter slepim in nepokretnim osebam odmeri dodatek za pomoč in postrežbo v višini najmanj 70 % zneska osnove za odmero dodatnih pravic. Za najtežje prizadete kategorije v prejšnjem stavku omenjenih upravičencev pa lahko Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje s sklepom določi tudi višji znesek dodatka za pomoč in postrežbo. Glede dodatka za pomoč in postrežbo pri opravljanju večine osnovnih življenjskih potreb ter za slabovidne pa je določena odmera v višini polovice zneska iste osnove.

Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije je na svoji spletni strani 1. 1. 2010 objavil višino dodatka za pomoč in postrežbo za vse tri kategorije prizadetih upravičencev. Najvišji možni dodatek za najtežje prizadete upravičence tako znaša 407,65 EUR. Trenutno neuradno ocenjeno število invalidov, ki opravljajo funkcije v državnih organih ali organih lokalne samouprave, je do 5 oseb (tako Skupnost občin Slovenije kot Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve tovrstnih podatkov zaradi njihove specifičnosti ne zbirata ločeno). Ob upoštevanju najvišje možne višine dodatka za osebno asistenco pri opravljanju funkcije (407,65 EUR), je predvidena najvišja možna obremenitev za državni proračun na letni ravni v višini 24.459 EUR.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Alojz Kovšca.

Državni svet
mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje k Dopolnjenemu predlogu zakona o Triglavskem narodnem parku (ZTNP-1) - druga obravnava

Državni svet Republike Slovenije je na 27. seji 9. 6. 2010 sprejel mnenje k Dopolnjenemu predlogu zakona o Triglavskem narodnem parku (ZTNP-1) - druga obravnava.

Državni svet podpira dopolnjen predlog zakona.

Državni svet je bil seznanjen, da je Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj na 50. seji, dne 26. 5. 2010, podprla Predlog zakona o Triglavskem narodnem parku ter oblikovala mnenje, ki je bilo posredovano Odboru Državnega zbora za okolje in prostor, ki je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravil Dopolnjen predlog zakona o Triglavskem narodnem parku.

Iz poročila Odbora Državnega zbora za okolje in prostor k Predlogu zakona o Triglavskem narodnem parku je razvidno, da se je navedeno matično delovno telo Državnega zbora seznanilo z mnenjem Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj z dne 27. 5. 2010 ter pri pripravi dopolnjenega predloga zakona upoštevalo konkretne pripombe k 13., 19., 62 in 63. členu predloga zakona, da se na območju Triglavskega narodnega parka in njegovem vplivnem območju, prepove in opredeli kot hujši prekršek, poleg sproščanja in uporabe gensko spremenjenih organizmov, tudi delo z gensko spremenjenimi organizmi v zaprtem prostoru.

Državni svet ugotavlja, da je bila, v skladu s 55. členom Zakona o ohranjanju narave, opravljena javna obravnava o vsebini predloga zakona na območju lokalnih skupnosti, v katerih so predvidena zavarovana območja. Do splošnih in konkretnih pripomb občin, nevladnih organizacij, strokovne in druge zainteresirane javnosti, podjetij in posameznikov, so predsednica Odbora DZ za okolje in prostor, Ministrstvo za okolje in prostor, Zavod za varstvo narave in Javni zavod Triglavski narodni park pripravili strokovna stališča s podrobno obrazložitvijo, iz katere izhaja, da so si pripombe v mnogih delih zakona diametralno nasprotujoče. Državni svet

se strinja z oceno predlagatelja, da tudi po nekajletnem usklajevanju ni možno doseči visoke stopnje družbenega konsenza o predlaganih rešitvah, ki predstavljajo kompromis med varstvenimi zahtevami in zahtevami občin ter pričakovanji lokalnih prebivalcev po dopuščenem trajnostnem razvoju v narodnem parku. V zvezi s predlogom nevladnih organizacij, da se predlog zakona umakne iz zakonodajnega postopka, Državni svet meni, da ni pričakovati, da bi kdajkoli uspeli pripraviti zakonske rešitve, ki bi bile po volji vseh zainteresiranih subjektov.

V Koaliciji nevladnih organizacij za ohranitev Triglavskega narodnega parka in Alpe Adria Green Slovenija opozarjajo, da predlog zakona ne upošteva smernic Mednarodne zveze za ohranjanje narave (v nadaljevanju: IUCN) zavarovanih območij kategorije II, saj se v prvem varstvenem območju predlaga le 37,5 % območja parka, čeprav bi moralo biti po mednarodnih kriterijih v tem varstvenem območju najmanj 75 % območja parka. Po njihovem mnenju bi morali na 75 % območju parka določiti stroga varstvena merila, medtem ko bi se preostali del narodnega parka namenilo ljudem in uresničevanju razvojnih ciljev.

Državni svet ugotavlja, da je po mnenju predlagatelja zakona razdelitev osrednjega območja narodnega parka na prvo in drugo varstveno območje, ki skupaj tvorita cca 74,5 % območja parka, primerljiva z mednarodno kategorizacijo za narodni park in v skladu z nacionalno zakonodajo. V drugem varstvenem naj bi bila dopuščena tradicionalna raba naravnih virov zaradi izvajanja dejavnosti sonaravnega kmetijstva in gozdarstva ter trajnostnega gospodarjenja z divjadjo in ribami, pri čemer je cilj tega območja ohraniti oziroma izboljšati stanje narave ter preprečiti vnos novih obremenjujočih dejavnosti ter postopno doseganje upravljaljskih ciljev II. kategorije IUCN, katere bo spremljal upravljavec narodnega parka. Državni svet tudi ugotavlja, da predlagatelj izhaja iz izhodiščnega stanja in predlaga uzakonitev dejanskega stanja v naravi in preprečitev poslabšanja stanja ob možnosti za postopno celovito doseganje ciljev za II. kategorijo IUCN ter sledi cilju, da se ohrani prostor z vsemi danostmi ob upoštevanju trajnostnega razvoja in obstoju lokalnega prebivalstva. Državni svet se strinja s predlagateljem zakona, da conacija ne pomeni samo določitve meje, ampak je delitev območja narodnega parka več kot to.

Javni zavod Triglavski narodni park podpira čimprejšnji sprejem zakona, ki bo sedanje stanje varstvenega režima izboljšal, z novim instrumentom pravil ravnanj pa bo lokalno prebivalstvo dobilo nove možnosti za trajnostni razvoj. Državni svet podpira vsebinsko razvojnih usmeritev v narodnem parku, ki so namenjena podpori razvojnim projektom, investicijam in dejavnostim, ki so v skladu s cilji narodnega parka, še posebej pa prednostno dodeljevanje spodbud in tudi v večjem obsegu (npr. v primeru naravnih nesreč) za navedene aktivnosti parkovnim lokalnim skupnostim in prebivalcem narodnega parka.

Državni svet podpira predlagano spremembo sedanje meje osrednjega območja, da se iz njega izvzema območja naselij in njihova zaledna območja, s čimer se daje možnost razvoja določenih dejavnosti v narodnem parku in s tem omogoča lokalnim prebivalcem preživetje.

V zvezi z določbo petega odstavka 36. člena dopolnjenega predloga zakona, ki določa sedež javnega zavoda, Državni svet predlaga ponovno preučitev predloga, da je sedež javnega zavoda na območju parkovne lokalne skupnosti z največ prebivalci v narodnem parku.

Na podlagi določbe 40. člena predloga zakona morajo parkovne lokalne skupnosti, v katerih so vzpostavljeni ožji deli občine, ustanoviti posebno posvetovalno telo člana sveta zavoda z njihovega območja, ožji deli parkovne občine pa se morajo strinjati s predlaganim kandidatom za člana sveta zavoda. Državni svet ugotavlja, da je Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj opozorila, da je taka rešitev vprašljiva, saj velja obvezna ustanovitev posvetovalnega

telesa člana sveta zavoda le za tiste parkovne lokalne skupnosti, ki imajo na svojih območjih vzpostavljene ožje dele občin, poleg tega je lahko v praksi zelo problematična določba, da morajo z imenovanjem predstavnika soglašati vsi ožji deli lokalne skupnosti. Državni svet tudi ugotavlja, da na matičnem delovnem telesu Državnega zbora vsebina 40. člena ni bila spremenjena in zato te določbe, v skladu s Poslovnikom Državnega zbora, v nadaljnji obravnavi ni mogoče spreminjati ali dopolnjevati.

Državni svet pričakuje, da se bo zaradi uresničevanja zastavljenih ciljev izvajal učinkovit nadzor nad izvajanjem zakona, pri čemer predstavljajo predvidene sankcije za nespoštovanje zakonskih določb le enega od mehanizmov za zagotavljanje varstva narave in ohranitev vseh naravovarstvenih kvalitete območja edinega slovenskega narodnega parka. Prav tako Državni svet pričakuje, da bodo pristojni organi sistematično spremljali učinke in posledice sprejete zakonodaje v smislu ohranjanja naravnega bogastva in sonaravnega trajnostnega razvoja in po potrebi predlagali ustrezne spremembe ali dopolnitve zakonodaje.

Državni svet
mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje k Dopolnjenemu predlogu zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (ZUPJS) - druga obravnava

Državni svet Republike Slovenije je na 28. seji 7. 7. 2010 sprejel mnenje k Dopolnjenemu predlogu zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (ZUPJS) - druga obravnava.

Državni svet Republike Slovenije predloga zakona ne podpira.

Državni svet Republike Slovenije je bil seznanjen z vsebino predloga zakona.

Državni svet Republike Slovenije poudarja, da v Sloveniji že desetletja oblikujemo uspešno socialno politiko, ki kljub občasnim negativnim trendom v družbenem in gospodarskem življenju, upadanju proizvodne aktivnosti, izgubi trgov, priključitvi v evropski prostor in drugim globalnim spremembam, uspešno ohranja zadovoljiv nivo življenjskega standarda prebivalstva tudi v obliki socialnih transferjev in drugih oblikah finančne pomoči nezaposlenim, invalidom in tistemu delu prebivalstva, ki si samo ne more zagotoviti socialne varnosti. Kljub določenim razhajanjem med gospodarsko in negospodarsko sfero, nam je v Sloveniji vseskozi uspelo voditi uspešen socialni dialog in premoščati konfliktna stanja. Državni svet Republike Slovenije zato predlaga Vladi Republike Slovenije, da pri izpeljavi socialnih reform ohrani prakso socialnega dialoga in medsebojnega usklajevanja med socialnimi partnerji, v nasprotnem primeru pa se mora zavedati velike odgovornosti, ki jo bo nosila, v kolikor bo izpeljala socialne reforme skozi zakone, ne da bi jih uskladila s socialnimi partnerji v okviru Ekonomsko-socialnega sveta.

Glede same vsebine obravnavanega predloga zakona Državni svet Republike Slovenije izraža dvom, ali bodo centri za socialno delo lahko v tako kratkem času, kot je predlagan rok za uveljavitev pravic iz javnih sredstev (januar 2011), realizirali določbe iz novega zakona. Da ne bi spreminjali novega zakona, še preden bo stopil v veljavo, bi bilo treba opredeliti prehodno obdobje, saj so predvidene številne nove, oziroma poenotene evidence, ki naj bi bile dostopne centrom iz različnih (elektronskih) baz. Za Državni svet Republike Slovenije je vprašljiva tudi trditev, da s sprejemom novega zakona ne bo prihajalo do zlorab, oziroma neupravičenega

kopičenja socialnih pravic v posameznih primerih zaradi pomanjkljivosti, oziroma napak pri ugotavljanju materialnega položaja upravičenca, od česar bo odvisno tako število socialnih pravic kot odmera višine posamezne pravice. Doslej ni bil predviden nadzor pri ugotavljanju skladnosti med administrativnimi podatki in dejanskim stanjem. Ker predlagatelj trdi, da bo osnovo za ugotavljanje premoženjskega stanja družine, oziroma posameznika, črpal iz podatkov davčne uprave, Državni svet Republike Slovenije opozarja, da tudi doslej ti podatki v večini primerov niso prikazovali dejanskega premoženjskega položaja posameznika, predvsem pa je bil ta nadzor že do sedaj – pri neprimerno manjšem obsegu pristojnosti in nalog – neučinkovit in dolgotrajen.

Državni svet Republike Slovenije poudarja, da bi bilo treba vzpostaviti nadzor nad izvedbo rešitev iz novega zakona ter okrepiti inšpekcijske službe s teh področij, saj se je treba zavedati "sive ekonomije", oziroma prikritih dohodkov in premoženja iz neprijavljenih dejavnosti posameznikov oziroma sorodnikov.

Državni svet Republike Slovenije opozarja na 28. člen Konvencije o pravicah invalidov, ki zagotavlja invalidom socialno varnost in določa, da invalidnost že sama po sebi prinaša višje življenjske stroške, zato je potrebno črtati 20. in 21. točko 12. člena Predloga Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev. Invalidi morajo že po obstoječih zakonskih predpisih, ko imajo urejene prejemke iz različnih naslovov invalidnosti doplačevati za adaptacijo stanovanja, medicinsko-ortopedske pripomočke in drugo, zato ni dopusten nikakršen poseg v nižanje doseženih pravic in odmere višin posameznih pravic za invalide.

Glede rešitev 5. in 6. člena predloga zakona, Državni svet Republike Slovenije meni, da gre za velik poseg države v avtonomnost lokalne samouprave, na primer pri znižanju plačil za programe vrtcev in drugo. Bistveno premalo je stopenj v lestvicah, saj izgubijo pravico do socialne pomoči tako osebe, ki za malo presegajo prag revščine, kot najbogatejši z desetkrat večjimi dohodki. Vprašljivo je tudi ohranjanje sedanje prakse, ko so občine le prehodni člen, saj ne odločajo ne o kriterijih ne o sredstvih (to je v pristojnosti države), pač pa le delijo to, kar in kolikor določijo drugi.

Državni svet Republike Slovenije opozarja, da bo v praksi težko uresničiti sicer pozitiven izhodiščni koncept predloga zakona za zagotovitev enotnega vstopa v sistem socialnih pomoči, ki jih bo prejemal upravičenec. Zato Državni svet Republike Slovenije meni, da bi predlagatelj ob sprejemanju zakona moral predstaviti določene simulacije o izvedbi predlaganih rešitev, oziroma predstaviti metodologijo, na podlagi katere so oblikovani kriteriji za predlagane rešitve v novem zakonu. Obstaja namreč velika verjetnost, da so kriteriji postavljeni tako, da bo prevelik del sedanjih upravičencev izključen (kot se je zgodilo pri državnih štipendijah, ko so predvidena sredstva že sedaj – kljub zvišanju cenzusa – ostala neizkoriščena).

V razpravi je bilo izraženo tudi stališče, da je zakon naravnan tako, da se bodo socialni transferji zmanjšali, ne pa da bodo pravičnejše porazdeljeni.

Državni svet Republike Slovenije tudi opozarja, da se s tako postavljenim sistemom država odreka pomembnim vzvodom vodenja samostojne politike na posameznih področjih, saj uvaja enotne kriterije tako pri pomoči, s katerimi naj bi spodbujali večje število otrok, kot pri dodeljevanju pomoči upokojujencem, dodatkom za pomočnika itd.

Državni svet
mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje k Dopolnjenemu predlogu Zakona o socialno varstvenih prejemkih (ZSVarPre) - druga obravnava

Državni svet Republike Slovenije je na 28. seji 7. 7. 2010 sprejel mnenje k Dopolnjenemu predlogu Zakona o socialno varstvenih prejemkih (ZSVarPre) - druga obravnava.

Državni svet Republike Slovenije predloga zakona ne podpira.

Državni svet Republike Slovenije je bil seznanjen z vsebino predloga zakona.

Državni svet Republike Slovenije ugotavlja, da je predlagatelj vložil ogromno truda v pripravo obravnavanega zakona, da pa za posamezne rešitve, ki utegnejo najbolj prizadeti najnižje sloje prebivalstva ni izdelal potrebnih analiz in projekcij, na osnovi katerih bi bilo razvidno, ali so zapisane določbe ustrezne in ali jih bo možno brez kršitev doseženih pravic implementirati v prakso. Ob tem je najbolj problematično načelo subsidiarnosti, ki je zapisano v Predlogu Zakona o socialno varstvenih prejemkih in ki ga vsebujejo tudi nekateri drugi dokumenti (Resolucija o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2006-2010, Strategija razvoja Slovenije) in ki pomeni, da je za socialno varnost in svojo blaginjo ter blaginjo svoje družine odgovoren posameznik. S sprejemom in uveljavitvijo načela subsidiarnosti se poraja bojazen, da se bo državna socialna politika umaknila iz sistema zagotavljanja socialnih pomoči. Istočasno pa se poraja tudi dvom, da je zakon naravnan tako, da se bodo socialni transferji zmanjšali, ne pa da bodo pravičnejši porazdeljeni.

Državni svet Republike Slovenije nadalje ugotavlja, da se ukinitve varstvenega dodatka in dolgotrajne denarne socialne pomoči, ne sme realizirati, saj bi to pomenilo drastično osiromašenje že tako revnih slojev prebivalstva. Varstveni dodatek k pokojnini je element solidarnosti v pokojninskem sistemu, ki preprečuje revščino upokojencev, ki nimajo pokojninske dobe 40 let (moški) oziroma 38 let (ženske). Po podatkih SPIZ je varstveni dodatek k pokojnini v letu 2009 prejelo 13.803 prejemnikov starostne pokojnine, 14.590 prejemnikov invalidske pokojnine in 18.063 prejemnikov vdovske oziroma družinske pokojnine.

Državni svet Republike Slovenije opozarja, da bo v praksi težko uresničiti sicer pozitiven izhodiščni koncept predloga zakona za zagotovitev enotnega vstopa v sistem socialnih pomoči, ki jih bo prejemal upravičenec zaradi nejasnih in administrativno zelo zahtevnih postopkov. Predlog zakona spreminja del socialnih transferjev s tem, da ne opredeljuje načina določanja socialnovarstvenih prejemkov. Pri tem je vprašljiva in nezadostno pojasnjena določitev vrednosti minimalnega dohodka v višini 288,81 EUR, kar sicer predstavlja 75% minimalnega dohodka v višini 385,08, kot ga je ugotovil Institut za ekonomske raziskave. Z novim zakonom se bo tako znižal življenjski standard 85.000 oseb s tem, da se bo število otroških dodatkov znižalo iz 385.404 na 312.273 prejemnikov, obseg državnih pokojnin se bo zmanjšal iz 16.327 na 500 prejemnikov, varstveni dodatek iz 46.427 na 0 prejemnikov (prejemniki denarne socialne pomoči bodo porasli iz 88.039 na 130.906 in prejemniki državne štipendije iz 39.221 na 47.000).

Državni svet Republike Slovenije izraža dvom v implementacijo zakona tudi zaradi dejstva, ker ni jasnih opredelitev in zagotovljenih potrebnih evidenc in baz podatkov.

Državni svet
mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje k Letnemu poročilu Zavoda za invalidsko in pokojninsko zavarovanje Slovenije za leto 2009

Državni svet Republike Slovenije je na 28. seji 7. 7. 2010 sprejel mnenje k Letnemu poročilu Zavoda za invalidsko in pokojninsko zavarovanje Slovenije za leto 2009.

Državni svet Republike Slovenije je bil seznanjen z letnim poročilom Zavoda za invalidsko in pokojninsko zavarovanje Slovenije za leto 2009. Državni svet Republike Slovenije podpira prizadevanja vodstva zavoda pri zagotavljanju rednega izplačevanja pokojnin in pri zagotavljanju pozitivnega poslovanja ne da bi pri tem najemal kredite. Državni svet Republike Slovenije zavrača kakršne koli posege s strani Vlade Republike Slovenije in njenih izvršnih organov v avtonomijo poslovanja in upravljanja zavoda.

Zavod je v letu 2009, kljub gospodarski in finančni krizi, posloval z izravnanimi prihodki in odhodki v višini približno 4,6 milijarde evrov. Zavod od leta 2005 posluje brez najemanja posojil. V nasprotju z leti od 2003 do 2008 se je v letu 2009 število zavarovancev zmanjšalo. To pa je ob drugih razlogih tudi vplivalo na to, da se je v primerjavi z letom 2008 v strukturi prihodkov za 1,9 odstotne točke zmanjšal delež prihodkov od prispevkov z 72,6 odstotka na 70,7 odstotka. Tako je morala država več sredstev zagotoviti iz proračuna. Služba zavoda je delovala v lanskem letu zelo uspešno, saj je rešila preko 340.000 zahtevkov in kljub zmanjšanju števila zaposlenih skrajšala tudi čas trajanja reševanja zahtevkov na prvi stopnji za tri dni - iz 66 na 63 dni. Kljub večletnemu uspešnemu poslovanju zavoda se v zavodu ne morejo znebiti vtisa, da "uspešno izvajanje sistema obveznega zavarovanja postaja v naši družbi za nekatere moteč dejavnik in bi raje videli, da bi bil tudi ta sistem v finančni krizi". Tako se stalno pojavljajo zagovorniki nekaterih radikalnih sistemskih sprememb, ki pavšalno zahtevajo nadaljnje zniževanje obremenitev delodajalcev z znižanjem prispevnih stopenj in ravni pravic. Lani so v strukturi prihodkov znašali prispevki in transferni prihodki 99,4 odstotka, od tega prispevki zavarovancev 41,2 odstotka, delodajalcev 24,2 odstotka in samozaposlenih 3,5 odstotka in iz Kapitalske družbe 1,1%. Zakonske obveznosti države po posebnih predpisih so znašale 9,9 odstotka, njene dodatne obveznosti za sofinanciranje zavarovanja 16,7 odstotka. Financiranje zavoda iz proračuna predstavlja dejansko le 16,7 odstotka vseh njegovih prihodkov, ostalih 9,9 odstotka pa so t. i. refundacije zavoda za zagotavljanje ugodnejših pravic po posebnih predpisih.

Odhodki zavoda predstavljajo v 99 % izvajanje Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Od tega 83 % pokojnine, 4,5 % socialno varstveni dodatki, 4% invalidsko zavarovanje, 7,65% zdravstveno zavarovanje upokojencev, 1 % drugi izdatki in 0,5%% služba zavoda. Statistični podatki kažejo, da se je lani končalo prejšnje petletno obdobje pozitivne rasti števila zavarovancev; lani jih je bilo 895.594 in je bila povprečna stopnja rasti negativna za 0,9 odstotka. Po drugi strani pa se je za 2,3 odstotka povečalo število upokojencev obveznega zavarovanja, ki jih je bilo 31. decembra 2009 545.019. Zato se je razmerje med zavarovanci in upokojenci spet poslabšalo, tako da znaša število zavarovancev na enega upokojenca 1,66. Zavod je lani mesečno izplačeval 560.428 vseh vrst pokojnin, od tega 538.455 pokojnin obveznega zavarovanja, poleg tega pa še 21.973 državnih in drugih na podlagi posebnih predpisov. Zavod je nakazoval 30.092 dodatkov za pomoč in postrežbo, 56.193 invalidnin, 54.596 invalidskih nadomestil ter 46.492 varstvenih dodatkov.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Boris Šuštaršič.

Državni svet
mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Rdečem križu Slovenije (ZRKS-A) - druga obravnava

Državni svet Republike Slovenije je na 28. seji 7. 7. 2010 sprejel mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Rdečem križu Slovenije (ZRKS-A) - druga obravnava

Državni svet podpira predlog zakona.

Državni svet poudarja pomen Rdečega križa Slovenije kot nacionalne organizacije oziroma kot zveze območnih združenj pri izvrševanju javnih pooblastil in njegove dejavnosti, ki je prostovoljna, neodvisna, nepridobitna, nevladna. Humanitarna organizacija deluje v skladu z Zakonom o rdečem križu.

Naloge, ki jih opravlja Rdeči križ Slovenije, so v Zakonu o Rdečem križu Slovenije natančno določene, manj natančno pa so po mnenju predlagatelja konkretizirane naloge na humanitarnem področju, na področju socialnega varstva in različne karitativne dejavnosti in programi, ki se običajno prilagajajo potrebam, razmeram in možnostim v posameznih območjih, zlasti v okviru lokalnih skupnosti.

Po zagotovilih predlagatelja je predlog zakona usklajen z določbami Resolucije o nacionalnem programu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v letih 2009 do 2015 (Ur. l. RS, št. 57/2009), ki v poglavju 9.2 določa zagotavljanje finančnih in drugih sredstev po letih od 2009 do 2015.

Veljavne določbe 27. člena zakona določajo, da Republika Slovenija iz svojega proračuna zagotavlja sredstva za naloge, ki jih Rdeči križ Slovenije opravlja kot javno pooblastilo. Občina lahko zagotavlja sredstva za tiste dejavnosti lokalnih organizacij Rdečega križa Slovenije, ki jih ne zagotavlja Republika Slovenija. Doslej so občine za območna združenja Rdečega križa Slovenije po podatkih iz 2008 prispevale okoli 1.524.000 evrov, tudi v letu 2009 se delež sredstev občin ni bistveno spremenil. Državni svet opozarja, da naj bi po predlogu zakona, glede na ustaljeno prakso, občine za te dejavnosti namenjale skupno okoli 2.780.455 evrov letno.

Državni svet opozarja, da ni zagotovil iz predvidevanj predloga zakona, da se bo obseg sredstev, ki jih bodo občine zagotavljale na navedenem področju po letu 2010, začel izenačevati med občinami in naj bi se povečal predvidoma pri tistih občinah, ki doslej programov območnih združenj Rdečega križa Slovenije niso financirale.

Na območju Republike Slovenije deluje mreža dejavnosti Rdečega Križa Slovenije v 12 regijah, 56 območnih združenjih in 914 krajevnih organizacijah Rdečega križa Slovenije na eni strani, na drugi strani izvaja svoje programe 210 občin. Navedeni podatki kažejo razvejanost organizacije dejavnosti Rdečega križa Slovenije, ki pa se ne pokrivajo s številom obstoječih občin. Občine so vezane na sprejem proračuna in ni vnaprejšnjih zagotovil, da bodo lahko zagotovile sredstva za izvedbo programov območnih združenj Rdečega križa Slovenije.

Državni svet opozarja na stališče Skupnosti občin Slovenije k predlogu zakona in meni, da bi kazalo ponovno pretehtati predlagane rešitve 2. člena novele zakona. Skupnost občin Slovenije namreč opozarja, da so v skladu s predlaganimi rešitvami občine tako ponovno tiste, ki morajo zagotoviti določena sredstva, ob tem pa država dodatnih finančnih sredstev v smislu dviga primerne porabe občinam ni zagotovila. Zaradi navedenega bi kazalo podrobneje opredeliti vsebino predlaganih rešitev.

Razlike v zagotavljanju sredstev in izvedbi programov so po občinah vedno obstajale. V prihodnje bi kazalo okrepiti komunikacijo z župani, da bi bili programi območnega združenja Rdečega križa Slovenije pripravljeni in financirani v dogovoru z več občinami. Za nemoteno izvajanje letnih programov naj bi bile na občinski ravni sklenjene ustrezne neposredne pogodbe in uveljavljen nadzor nad izvajanjem, tako kot je predpisan za javna sredstva.

V zvezi z zagotavljanjem in gospodarnim ravnanjem z javnimi sredstvi Državni svet opozarja na izvajanje javnih razpisov za izvedbo določenih programov. Pod enakimi kriteriji lahko torej nekatere programe izvajajo izbrane organizacije kot npr. Karitas in druge. Viri financiranja naj bodo stabilni in zagotovljeni mehanizmi za razdeljevanje sredstev in zagotovljena kontrola nad gospodarno rabo.

Državni svet podpira ureditev varstva znaka in imena Rdečega križa ter Rdečega polmeseca in urejanje varstva znaka in imena Rdeči kristal, ki je bil uveljavljen z dopolnilnim protokolom k Ženevskim konvencijam 2005.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Bogomir Vnučec.

Državni svet
mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje k Predlogu zakona o Radioteleviziji Slovenija (ZRTVS-2) - druga obravnava

Državni svet Republike Slovenije je na 28. seji 7. 7. 2010 sprejel mnenje k Predlogu zakona o Radioteleviziji Slovenija (ZRTVS-2) - druga obravnava.

Državni svet predloga zakona ne podpira.

Predlog zakona ohranja osnovno organizacijsko strukturo, ki jo spreminja po vsebini in pristojnostih v skladu s predlogi in zahtevami pravnega reda EU, obstoječo dobro prakso v Republiki Sloveniji in državah EU in izkušnjami subjektov, ki zagotavljajo izvajanje javne službe, da zagotovi optimalno delovanje organizacije v vsebinskem in poslovnem delu. Zakon ne spreminja rešitev, ki so bile uvedene v zakon do sedaj in ki so bile v praksi uspešne.

Cilji predloga zakona so zagotoviti vsebinsko in poslovno izboljšanje izpolnjevanja namena, zaradi katerega je javna radiotelevizija ustanovljena, vnos pravil enotnega pravnega prostora EU in sodišč EU, dopolnitev zakonskih rešitev, neusklajenih s pravom EU, in prenos zahtev v notranji pravni red. Predlog uvaja institute, kot so način imenovanja predstavnikov upravičencev v organe, kriterije za določanje višine prispevka, večjo neodvisnost zaposlenih od plačnega sistema javnega sektorja in kriterije za zagotovitev večje avtonomnosti in neodvisnosti javne radiotelevizije.

Poglavitne rešitve temeljijo na načelih institucionalne avtonomnosti in uredniške ter finančne neodvisnosti (večja avtonomija javnega servisa v odnosu do centrov politične in kapitalske moči na področju informiranja in ustvarjanja programskih vsebin), gospodarnosti in tehnološke odličnosti (večja učinkovitost poslovanja, usmerjena v večjo kakovost programov in hitrejšo uvajanje novih tehnologij in storitev ter večjo dostopnost vsebin za posamezne ciljne skupine), finančne preglednosti (dopolnitev zakonskih rešitev, ki niso usklajene s pravom EU, in prenos zahtev v notranji pravni red s poudarkom na preglednosti delovanja javne radiotelevizije in preprečevanja podeljevanja nedovoljenih državnih pomoči).

Predlog zakona prinaša naslednje spremembe: statusno preobrazbo javnega zavoda v osebo javnega prava posebnega nacionalnega in kulturnega pomena; povečuje se jasnost pristojnosti, odgovornosti in učinkovitosti. Nova statusna rešitev omogoča prenos premoženja v last RTVS, njegovo lažje upravljanje, pod določenimi pogoji omejeno s soglasjem Vlade RS; število članov Sveta RTVS se z 29 članov zmanjšuje na 15, in sicer: dva imenuje predsednik Republike Slovenije (enega na predlog narodnih skupnosti v Sloveniji, enega na predlog registriranih verskih skupnosti); Državni zbor imenuje pet članov (prek javnega razpisa iz organizacij civilne družbe; prej jih je imenoval 21); po enega SAZU, Nacionalni svet za kulturo Republike Slovenije, Zavod Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij, Zveza društvenih organizacij Slovenije, Rektorska konferenca Republike Slovenije; tri člane izvolijo izmed sebe zaposleni na RTVS na neposrednih volitvah (zastopane so informativna dejavnost, kulturno umetniška dejavnost in tehnika); število članov Nadzornega sveta se zmanjša z 11 na sedem (Državni zbor imenuje tri člane, najmanj enega na predlog opozicije, dva člana imenuje Svet, po enega Vlada in Svet delavcev RTVS); upravo RTVS sestavlja pet članov, Svet RTVS na predlog Nadzornega sveta imenuje generalnega direktorja, ostale člane uprave pa na predlog generalnega direktorja; uslužbenci RTVS ne bodo več javni uslužbenci in RTVS prispevek se letno spreminja v skladu z indeksom rasti cen.

Državni svet opozarja na določena vprašanja in dileme ter nedorečenosti, ki temeljijo na spremembi statusa zavoda, na razmerju med dejavnostmi in vsebinami zavoda javnega ter med dejavnostmi in vsebinami zavoda tržnega značaja, statusa in pravic zaposlenih ter vpliva politike na izbiro urednikov in svobode pri določanju in vodenju njihove programsko-uredniške politike ter pomena nacionalne RTVS za nacionalno identiteto.

Državni svet ugotavlja, da je sedanji Zakon o RTVS treba popraviti oziroma dograditi. Predlog novega zakona pa bolj opisuje tendence zakona kot pa jih določneje definira, zato so možnosti "sivih con", saj iz predloga zakona ni povsem jasno, kako se bo upravni organ odzval na povezovanje in upravljanje dejavnosti, ki zagotavljajo status zavoda kot posebnega nacionalnega in kulturnega pomena in tržne dejavnosti. Državni svet opozarja, da ni enoznačne in splošne formule za umeščanja nacionalne RTV v državah, saj je njen status zelo povezan z odzivnostjo okolja oziroma javnosti, kateremu je njen radijski in televizijski program namenjen. Zato Državni svet ocenjuje, da bi morali pred spremembami zakona narediti celostno interdisciplinarno raziskavo, ki bi to odzivno okolje analizirala ekonomsko, sociološko, antropološko, politološko itd. Tak celostni pristop bi trdneje opredelil pogoje, kriterije in standarde, po katerih bi zakon prinesel bolj ustrezne in kakovostne rešitve.

Državni svet je zato predlagan status "dvoživke" ocenil za problematičnega, ker to pomeni, da bi se v istih programih izmenjavale nekomercialne ("javne") in komercialne ("tržne") vsebine (oddaje), kar bo povzročalo nelojalno konkurenco znotraj same hiše. Nekomercialni programi (kulturni, izobraževalni, znanstveni ipd.) se bodo morali umikati komercialnim v manj privlačne termine (popoldan in pozno zvečer, kar se dogaja že sedaj). Posledično bo konkurenčnost povzročila sistemski konflikt tudi med zaposlenimi, saj bo sodelovanje pri nastajanju

komercialnega programa privlačnejše (npr. popularnost, materialne koristi ipd.). Državni svet se zaveda, da komercialni oziroma tržni program obstaja na RTVS že sedaj, in opozarja, da že izriva nekomercialne vsebine. Novi zakon pa bo to povsem legitimiral in legaliziral. Prišlo bo tudi do prelivanja sredstev iz naročnine v tržni del, saj bo šlo za iste prostore, isto tehniko in v veliki meri iste ljudi.

Državni svet poudarja, da v predlogu zakona manjkajo definicije določenih pojmov, zlasti pri opredelitvi statusa zavoda, ki bo imel najpomembnejše posledice pri njegovem delovanju. Glede na to, da 2. člen navaja, da je "RTV Slovenija samostojna pravna oseba javnega prava posebnega kulturnega in nacionalnega pomena", kot kaj bo RTVS vpisana v sodni register, kot gospodarska družba ali kot javni zavod. V 7. členu predlog omenja 90-odstotno ozemeljsko pokritost z nacionalnim televizijskim in radijskim programom. Državni svet meni, da bi moral biti cilj zakona 100-odstotna pokritost, še zlasti, ker zakon sam precejšnjo pozornost namenja tudi tehnološkemu razvoju. V 16. členu predlog govori o dejavnosti, ki ni javna služba in ki jo lahko opravlja RTVS ali pravna oseba, ki jo ustanovi RTVS. Državni svet pri tem izpostavlja dilemo o odgovornosti za delovanje te pravne osebe, ki se bo ukvarjala s tržno dejavnostjo, kdo bo njen lastnik in kako bo to vplivalo na razmerje do dejavnosti javnega interesa v okviru javne službe oziroma ali ne bo povzročilo dodatnega konflikta zaradi konkurenčnosti znotraj iste hiše.

17. člen določa sestavo in vlogo Sveta, pri čemer Državni svet predlaga, da naj bo Svet vendarle neodvisen od politike. Imenovanje članov s strani Državnega zbora bo nadaljevalo tradicijo političnega vpliva na delovanje in programsko ustvarjanje RTVS ne glede na dobronamernost samega postopka izbire in imenovanja, saj je po svojem izvoru in položaju Državni zbor najbolj politično telo. In še, kako bo lahko politično telo presojalo strokovno usposobljenost kandidatov. Državni svet zato predlaga, da naj zakon določi, kateri subjekti bodo zastopani v Svetu in ti subjekti naj sami imenujejo svoje predstavnike. Med subjekte (predlagatelje) naj zakon določi tudi Državni svet, ki imenuje v Svet RTVS enega člana izmed članov Državnega sveta. Državni svet podpira, da Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije ponovno postane subjekt predlagatelj, ki imenuje v Svet RTVS enega člana iz vrst reprezentativnih invalidskih organizacij. Svet naj vključuje tudi skupnega predstavnika tako imenovane žive kulture (društev pisateljev, dramskih in filmskih umetnikov-ustvarjalcev) oziroma mora izboljšati sorazmerno zastopstvo različnih subjektov, ki so ustvarjalni in vsebinski ter kritični dejavniki opredeljevanja nacionalne identitete. Državni zbor kot formalni prostor imenovanja oziroma volitev ni potreben, saj vpliva na selekcijo na podlagi političnih kriterijev.

Državni svet zagovarja stališče, da bi moral predlog še posebej poudariti ustvarjanje znanstvenih vsebin, otroških in mladinskih programov, posebno pozornost mora zakon nameniti obstoju in ustvarjanju slovenske radijske in televizijske avdiovizualne produkcije (TV film, radijska igra, radijska pravljica, kritika s področja različnih umetnosti), saj je RTVS edina hiša, ki je bila ustanovljena za to, da neguje in vzpodbuja slovensko ustvarjalnost na področju avdiovizualne umetnosti. Predlog mora tudi glasbeno in koncertno dejavnost opredeliti kot javno službo oziroma kot dejavnost javnega pomena. Predlog zakona odpira dilemo med pomenom kakovosti programskih vsebin in njihovo kvantiteto oziroma gledanostjo. Državni svet posebej opozarja, da je RTVS osrednja kulturna ustanova v Sloveniji, in takšen vsebinski status mora ohraniti tudi v prihodnje.

Državni svet tudi meni, da predlog zakona premalo določno opredeljuje odnos RTVS do lokalnih programov, ki sodijo v sklop javnega interesa in dopolnjujejo vsebine nacionalnega interesa ter s tem programsko celoto.

Državni svet svoje stališče do statusa in pravic zaposlenih na RTVS opira zlasti na opozorila predstavnikov zaposlenih (sindikatoev in sveta delavcev RTVS), ki so opozorili na ponovne spremembe njihovega statusa, ki so sicer z novo sistemsko plačno zakonodajo postali javni uslužbenci, s čimer se je njihov plačno-pravni položaj ustrezno izboljšal in postal preglednejši. S predlaganimi spremembami pa bodo prešli pod zavodsko kolektivno pogodbo, sklenjeno med upravo in reprezentativnimi sindikati. Državni svet poudarja, da mora jasnost prehodnih določb zakona omogočiti neboleč prehod v nov sistem oziroma omogočiti zaposlenim, da ohranijo pravice in odgovornosti v zvezi s svojim delovnopравnim statusom in ustrezne pogoje za strokovno izpopolnjevanje ter napredovanje.

Glede na to, da predlog zakona uvaja "odgovornost, transparentnost in učinkovitost", Državni svet meni, da mora zakon jasno določiti, kaj ali kdo bo določal kompetentnost pri doseganju omenjenih načel in kdo bo to nadziral ter korigiral. Državni svet je kot ključno dilemo predloga zakona, ki po besedah predlagatelja uvaja nov model organiziranosti javnega zavoda kot "sui generis", izpostavila zlasti upravljavski odnos med javnim in tržnim znotraj istega zavoda.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Anton Peršak.

Državni svet
mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje k Dopolnjenemu Predlogu Zakona o malem delu (ZMD) - druga obravnav

Državni svet Republike Slovenije je na 29. seji 15. 9. 2010 sprejel mnenje k Dopolnjenemu Predlogu Zakona o malem delu (ZMD) - druga obravnav.

Državni svet ne podpira Dopolnjen Predlog Zakona o malem delu.

Državni svet Republike Slovenije ugotavlja, da kljub spremembam posameznih členov, Dopolnjen Predlog Zakona vsebinsko ne vključuje splošnih pripomb sindikatov kot tudi ne splošnih in konkretnih pripomb študentskih organizacij, zato Državni svet opozarja, da naj jih predlagatelj kot tudi Državni zbor Republike Slovenije ob dokončnem sprejemanju zakona upoštevata.

Državni svet Republike Slovenije je bil seznanjen z mnenjem delodajalcev k Predlogu Zakona, ki Predlog Zakona podpirajo, saj bodo lahko najemali delovno silo, sicer v omejenem obsegu, ko bodo imeli potrebe po povečanem obsegu dela. Strinjajo se tudi s plačevanjem obveznih prispevkov v pokojninsko in zdravstveno blagajno od malega dela. Za delodajalce je pomenilo delo študentov po obstoječem sistemu in obstoječem nižjem obdavčevanju nelojalno konkurenco, saj so predvsem v ruralnih področjih (v ostalih regijah se tega dela niso mogli posluževati, ker ni bilo študentov) delojemalci imeli možnost najemati poceni študentsko delovno silo in na trgu nastopati z nižjimi stroški in cenami, kar je povzročilo stečaj marsikaterega manjšega podjetja (čistilni servisi in drugi). Delodajalci ocenjujejo, da je pri posredniških študentskega dela (študentskih servisih) neupravičeno prihajalo do velikih zaslužkov, veliko je

bilo raznih zlorab študentskega dela, študentje so podaljševali svoj študentski staž, na napotnice študentov so delo opravljale tudi druge zaposlene osebe.

Državni svet Republike Slovenije je bil seznanjen z mnenjem Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki ugotavlja, da je zakonska ureditev oblik dela, ki je občasne narave, s postavitvijo jasnega okvirja za opravljanje teh del nujen pogoj, da se na sicer neurejenem trgu dela vzpostavijo razmere, ki bodo po eni strani zagotavljale večjo stopnjo pravičnosti z izrinjanjem nelojalne konkurence, omogočale pa tudi takšen način najema delovne sile, kakršnega doslej ni bilo mogoče izvajati. Po mnenju komisije bodo učinki zakonskih rešitev, ki zmanjšujejo obseg dela in zaposlovanja na črno ter zagotavljajo v večji meri osnovne pravice iz socialnih zavarovanj, pozitivni. Ob strinjanju z rešitvami, ki jih vsebuje Predlog zakona pa je komisija opozorila na nekatere pomanjkljivosti, ki bi jih veljalo v zakonodajnem postopku odpraviti. Če se namreč lahko za rešitve, ki urejajo malo delo upokoјencev in brezposelnih ugotovi, da so primerne, pa bi moral predlagatelj po mnenju članov komisije bolj prisluhniti potrebam in pripombam predstavnikov študentov predvsem v delu, ki določa omejevanje števila ur možnega dela. Komisija je mnenja, da bi morali povečati cenzus možnega dela študentom za opravljanje del, ki so v povezavi s konkretnim študijem posameznika.

Državni svet Republike Slovenije je bil seznanjen z mnenjem Zveze društev upokoјencev Slovenije, ki Predlog Zakona podpirajo, saj so vsi njihovi predlogi vključeni v Predlog Zakona, ker so s predlagateljem vseskozi sodelovali. S sprejemom zakona jim bo omogočeno aktivno staranje z možnostjo vključevanja in ostajanja na trgu dela, s čemer si bodo izboljšati tudi svoje materialno stanje. Ocenjujejo, da se bo s sprejemom predlaganega zakona zmanjšala siva ekonomija, povečali se bodo prilivi v socialne blagajne in odpravile se bodo nepravilnosti pri opravljanju dela na študentske napotnice preko študentskih servisov.

Državni svet Republike Slovenije je bil seznanjen z mnenjem delojemalcev k Predlogu Zakona, ki sicer Predlog Zakona podpirajo v delu, ki zadeva študente in upokoјence, čeprav ocenjujejo, da gre za dve različni interesni skupini in bi bilo zato bolje problematiko malega dela reševati v dveh ločenih zakonih. V celoti pa nasprotujejo predlaganim zakonskim rešitvam o ureditvah malega dela, ki zadevajo brezposelne. Brezposelne osebe, med katere se prišteva tudi mlade iskalce zaposlitve, ki so dokončali študije na srednjih, višjih in visokih šolah, potrebujejo stalne varne oblike zaposlitev v okviru delovnih razmerij za nedoločen čas. Vlada Republike Slovenije bi po mnenju sindikatov morala vse napore usmeriti v odpiranje novih delovnih mest in spodbujati delodajalce, da bi zaposlovali za nedoločen čas. Živimo v času, ko mladi iskalci zaposlitve sploh ne poznajo delovnega razmerja za nedoločen čas. Po številu zaposlitev mladih do 24. leta v začasnih oblikah dela je Slovenija vodilna v okviru Evrope. (Tako analize kažejo, da se 80 % žensk, ki iščejo prvo zaposlitev, zaposli v začasnih, skrajšanih oblikah dela.) Začasne oblike delovnega razmerja, med katere prištevamo tudi malo delo, so za delodajalce ugodnejše, saj so prispevki iz delovnega razmerja občutno nižji, (poleg tega pa jim ni potrebno plačevati prevoзов na delo, malic, regresa, ni možnosti stavk). Nemčija in Avstrija, ki že desetletje poznata oblike zaposlovanja v okviru malega dela opozarjata, da znajo delodajalci izkoristiti veriženje malega dela in da bodo eno delovno mesto razbili na več malih del (tako veriženje obstaja zlasti v trgovini, kjer beležijo do 30% delovnih razmerij v okviru malega dela). V Nemčiji je približno 7 milijonov delavcev zaposlenih v malem delu, od tega pa jih samo 10 % preide v zaposlitve za nedoločen delovni čas. Delojemalci se zato upravičeno bojijo, da bo sprejem predlaganega zakona o malem delu pri nas vpeljal ameriške načine zaposlitev, kjer morajo osebe opravljati tudi po več malih del, da lahko preživijo.

Zaposlovanje v okviru malega dela bo predvsem za brezposelne in iskalce prve zaposlitve pomenilo soočanje z revščino, saj gre v večini primerov za dela, ki so zelo nizko vrednotena.

Državni svet Republike Slovenije poudarja, da Predlog Zakona, ki opredeljuje malo delo za študente, upokoјence in brezposelne dejansko ni dovolj domiseln, saj gre za tri povsem različne skupine, ki imajo različne potrebe in interese na trgu dela. V tej skupnosti bodo dijaki in študentje na trgu nekonkurenčni, saj bodo upokoјenci in brezposelni pred njimi v boljšem položaju zaradi delovnih izkušenj in večjega obsega prostega časa. Povsem se strinja s stališčem sindikatov, da bo pomenila uvedba zaposlovanja v okviru malega dela za brezposelne vstop v dolgotrajno revščino.

Državni svet Republike Slovenije zato predlaga, da naj predlagatelj zakona pripombe delojemalcev in študentov ponovno prouči in oceni učinke predlaganega zakona tudi na drugih področjih (šolstvo, znanost, posamezne gospodarske panoge, v kontekstu razvojne vizije Slovenije, itd). Predlog Zakona bi vsi prizadeti (delojemalci, študentje, dijaki) lažje sprejeli, v kolikor bi sledil globalnemu razvoju naše družbe, ki mora po mnenju Državnega sveta Republike Slovenije temeljiti na močnem srednjem razredu in ne na peščici bogatih na eni strani in veliki večini revežev na drugi strani. Z jasno vizijo razvoja naše družbe bi postavili tudi jasne cilje razvoja kadrov s tem:

- da se zagotavlja možnost študija vsem, ki se zanj opredelijo, ne glede na njihov gmotni položaj,
- da Vlada Republike Slovenije vodi ustrezno politiko štipendiranja in zaposlovanja v stalnih oblikah delovnih razmerjih (za nedoločen čas),
- da zagotavlja ustrezne bivalne prostore študentom,
- da subvencionira prehrano in prevoze dijakom in študentom,
- da omogoča podiplomski študij, specializacije, študij ob delu in stimulira druge oblike izobraževanja. Predlagatelj bi zato moral najprej zagotoviti izobraževanje in kasneje tudi zaposlitev (trenutno približno 100.000 študentom in 80.000 dijakom) z ureditvijo sistema štipendiranja, pravic študentov, vezanih na študijski proces (priznavanje neformalnega izobraževanja itd.), organiziranosti visokega šolstva (dolžina stopenj, financiranje itd.) ter drugih vprašanj, vezanih na status študenta (zdravstveno zavarovanje itd.).

Predlagatelj sicer podaljšuje uveljavitev obravnavanega Predloga Zakona s 1. 1. 2012, zaradi uvajanja evidenc in vzpostavitve sistema, vendar bi moral vzporedno postaviti in realizirati vse prej navedene cilje. V obravnavo bi moral posredovati nov Predlog Zakona o štipendiranju, saj je državnih štipendij premalo in so prenizke, izločiti bi morali študente, ki do njih niso upravičeni (premoženjski cenzus). Opredeliti bi bilo potrebno kadrovske štipendije, katerih sredstva ostajajo neizkoriščena zaradi nepovezanosti z študijskimi programi. Uvesti načelo stimulativnosti pri Zoisovih štipendijah. Zagotoviti bi bilo potrebno socialno pravičnejši sistem razdeljevanja štipendij, da bi bile štipendije dovolj visoke za kritje osnovnih življenjskih stroškov študentov.

Istočasno s Predlogom obravnavanega Zakona je potrebno novelirati tudi Zakon o dohodnini (3. odstavek 113. člena - posebna osebna olajšava za študente), Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, Zakon o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji in druge zakone in predpise, ki zadevajo študente in dijake.

Državni svet Republike Slovenije nadalje ocenjuje, da bo Predlog Zakona močno povečal administrativne postopke pri zaposlovanju, ukinil bo obstoječe koncesionarje in zastavlja se vprašanje, če bo Zavod za zaposlovanje uspel izvesti zaposlovanje dijakov in študentov v takem obsegu, kot je to uspelo študentskim servisom.

Državni svet
mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje k Predlogu zakona o Družbi za avtoceste Republike Slovenije (ZDARS-1) - prva obravnava

Državni svet Republike Slovenije je na 29. seji 15. 9. 2010 sprejel mnenje k Predlogu zakona o Družbi za avtoceste Republike Slovenije (ZDARS-1) - prva obravnava.

Državni svet podpira predlog zakona.

Za financiranje izvajanja osnovnega programa Nacionalnega programa izgradnje avtocest v Republiki Sloveniji, ki se približuje sklopni fazi, je DARS v svojem imenu najemal kredite, za katere je bilo izdano poročilo Republike Slovenije. Krediti DARS, ki so na dan 31. 12. 2009 znašali okoli 2,9 mrd evrov dolgoročnih posojil in 61.9 mio evrov kratkoročnih posojil, predstavljajo potencialni javni dolg. Ker se je konec leta 2009 izteklo prehodno obdobje Slovenskih računovodskih standardov, ki so omogočali vodenje sredstev v upravljanju, se morajo krediti, ki jih je DARS najemal v svojem imenu in za svoj račun, voditi v poslovnih knjigah države. Posledično to vpliva na povečanje javnega dolga, kljub temu, da to ni dolg države, temveč DARS-a. Prenos premoženja Republike Slovenije v upravljanju DARS v premoženjsko bilanco države bi lahko imel negativen vpliv na izpolnjevanje zahtev Pakta stabilnosti in rasti glede višine javnega dolga, zato Državni svet ocenjuje, da so predlagane rešitve o podelitvi časovno omejene stavbne pravice na infrastrukturo in v določenih primerih lastninske pravice na DARS, z vidika obvladovanja javnega dolga, ustrezne. Ker predlog zakona vsebuje tudi določbo o prepovedi obremenjevanja in razpolaganju z avtocestami in nepremičninami za vzdrževanje avtocest in za opravljanje spremljajočih dejavnosti, ki tudi ne morejo biti predmet stečajnega postopka ali izvršbe, Državni svet meni, da pravice države ali uporabnikov cest ne bodo okrnjene.

V prvi fazi preoblikovanja bo družba DARS, katere ustanovitelj in delničar je Republika Slovenija, delovala v vlogi koncesionarja, saj je to pogoj za prenehanje izdajanja državnih poroštev. Kljub preoblikovanju razmerij med državo in DARS, napovedanih že v Slovenski izhodni strategiji 2010-2013, je Republika Slovenija zavezana izpolniti dosedanje obveznosti družbe DARS -a, če jih ta ne izpolni sama, saj bi bilo za umik dosedanjih poroštev države potrebno soglasje bank. Državni svet opozarja, da bo upravljanje dolga zelo odgovorno in zahtevno ter poudarja, da mora Vlada Republike Slovenije kot zastopnica države narediti vse, da bo DARS solventen, saj v nasprotnem primeru postane Republika Slovenija plačnik dosedanjega dolga. Vprašanje finančne zmožnosti DARS-a za poplačilo posojil bo še posebej izpostavljeno v obdobju med leti 2012 in 2021, ko bodo letne obveznosti servisiranja največje. Iz obrazložitve predloga zakona izhaja, da je zadnje leto odplačila zunanjega vira financiranja ob trenutni zadolžitvi leto 2037, pri čemer se bo moral DARS za dokončanje investicijskega programa dodatno zadolžiti. Državni svet ugotavlja, da DARS pričakuje vsaj delno poročilo države za reprogramiranje že najetih kreditov, pri čemer projekcija reprogramiranja dolgov kaže, da bo DARS ob upoštevanju vseh spremenljivk v naslednjih 50 letih (do leta 2060) sposoben odplačati vse dolgove, vključujoč dodatno zadolževanje za dokončanje investicijskega programa, predvidenega po Nacionalnem programu izgradnje avtocest v Republiki Sloveniji.

DARS, ki bo sedaj prevzel določene dodatne obveznosti od države (npr. obnavljanje cest), bo upravljal in vzdrževal vse dosedanje avtocestne odseke, medtem ko bodo za gradnjo, upravljanje in vzdrževanje novih avtocestnih odsekov koncesijo lahko pridobili tako DARS kot drugi pravni subjekti.

DARS v prihodnje ne bo financiral oziroma se ne bo zadolževal za investicije v okviru gradnje t.i. necestninskih cest, ki ne sodijo v omrežje avtocest in hitrih cest, ampak se bodo financirale iz prihodkov od cestnine. Državni svet je bil seznanjen, da je Računsko sodišče ob revidiranju smotrnosti izvajanja in financiranja gradnje avtocest v Republiki Sloveniji v obdobju 2004 - 2007 ugotovilo, da DARS brez zakonskega pooblastila izvaja gradnjo glavnih in regionalnih cest, čeprav je za to pristojna država oziroma Ministrstvo za promet, s tem pa so se namenska sredstva za gradnjo avtocest uporabila v druge namene. Državni svet opozarja, da bo treba na podlagi tega stališča Računskega sodišča breme financiranja za izvajanje gradnje glavnih in regionalnih cest prenesti na državni proračun, hkrati pa ugotavlja, da so letni programi gradnje avtocest z vsemi obveznostmi veljavni, čeprav v povezavi z mnenjem Računskega sodišča nezakoniti. Poleg tega Državni svet tudi opozarja, da je cestnina, ki naj bi bila vir financiranja gradnje t.i. necestninskih cest, namenski vir financiranja gradnje avtocest in hitrih cest.

V zvezi z davčnimi obveznostmi DARS-a Državni svet ugotavlja, da je DARS od leta 2004 dalje kot gospodarska družba zasebnega prava, ki gradi avtoceste v svojem imenu in za svoj račun, obračunaval vstopni DDV po Zakonu o davku na dodano vrednost, vračilo vstopnega DDV pa namenil za gradnjo avtocest. Državni svet poudarja, da je višina vračila vstopnega DDV od leta 2004 opredeljena v vseh vsakoletnih planih razvoja in obnavljanja avtocest, ki jih je sprejela Vlada v soglasju z Državnim zborom, kar pomeni, da so se ta sredstva namenjala za gradnjo avtocest ob vednosti Vlade in Državnega zbora ter Državnega sveta (preko obravnav letnih programov gradnje avtocest na pristojni komisiji). Ker si je po mnenju Računskega sodišča DARS v nasprotju s predpisi zagotovilo vračilo vstopnega DDV, se s predlagano rešitvijo v prehodni določbi 23. člena to vprašanje ureja.

Državni svet ocenjuje, da je treba ponovno preučiti vsebino 24. člena, na podlagi katerega se stvarno pravna razmerja (lastninska pravica, stavbna pravica in stvarni vložek Republike Slovenije), ki se bodo vzpostavila šele z uveljavitvijo tega zakona, že upoštevajo pri pripravi letnega poročila in drugih računovodskih izkazov DARS ter pri vodenju poslovnih knjig države za celotno leto 2010 oziroma se upošteva lastništvo DARS na avtocestah od 1.1. 2010.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Darko Fras.

Državni svet
mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje k Izhodiščem Slovenije za razpravo o skupni kmetijski politiki EU po letu 2013

Državni svet Republike Slovenije je na 29. seji 15. 9. 2010 sprejel mnenje k Izhodiščem Slovenije za razpravo o skupni kmetijski politiki EU po letu 2013.

Državni svet izhodišča podpira.

Slovenija se v teh razpravah zavzema za stabilno financiranje do leta 2020 ter podpira ohranitev SKP v sedanji dvostebni strukturi. Pridelava hrane je za Slovenijo strateško pomembna, zato v celoti tega področja ni možno prepustiti prostemu trgu. Kmetijstvo in proizvodnja hrane imata

pomembno vlogo pri trajnostni rasti, saj kmetijstvo ob zagotavljanju preskrbe s hrano tudi bistveno prispeva k ohranjanju biotske raznovrstnosti, kulturne krajine in zaščiti naravnih virov. V okviru prioritete vključujoče rasti predstavljata kmetijstvo in proizvodnja hrane bistven del podeželskega gospodarstva, saj prispevata k ohranjanju prebivalstva in gospodarske dejavnosti na podeželju. Poleg tega je treba več pozornosti nameniti nadaljnji krepitvi znanja in spodbujanju inovacij, pospeševanju tehnoloških raziskav in razvoja ter njihovega prenosa v prakso, kar je pogoj za povečevanje dodane vrednosti in izboljševanja konkurenčnosti. Za Slovenijo je zelo pomembno tudi to, da bi imela v prihodnosti možnost reševati specifičnosti slovenskega kmetijstva, pri tem pa je zlasti pomemben živinorejski sektor.

Slovenija je s svojo neugodno agrarno strukturo in omejenimi pogoji za kmetovanje v precej težjem položaju kot druge evropske države tudi ob pogajanjih za novo skupno kmetijsko politiko. Slovenija bo sledila cilju iskanja rešitev, ki bodo omogočile razvoj, v ta okvir pa spadajo tudi ustrezne finančne podpore, brez katerih bi bila kmetijska proizvodnja pri nas ogrožena. Ob zavzemanju za ohranitev pomoči na sedanji ravni pa je pomembno, da bodo podlaga za pogajanja o rešitvah nove SKP nacionalne strategije. Slovenija svojo strategijo šele dobiva. Sedaj je v javni razpravi osnutek resolucije o strateških usmeritvah razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva. V pogajanjih za novo SKP se bo Slovenija zavzemala za rešitve, ki bodo državam omogočale sprejemati ukrepe v specifičnih razmerah in ki bodo omogočale pridobivanje denarnih pomoči le tistim, ki se zares ukvarjajo s pridelovanjem hrane. Opazno je zlorabljanje ukrepa proizvodno nevezanih plačil, ki so v zadnjih letih uspavala domačo pridelavo in prispevala k zmanjšanju samooskrbe. Proizvodno nevezana plačila niso sporna, je pa narobe, če jih prejemajo ljudje drugih poklicev, ki ne pridelujejo hrane, ampak so le lastniki zemljišč.

Državni svet opozarja, da bi izhodišča morala vsebovati tudi zaščito kmetijskih zemljišč, čeprav se zaveda, da je to vprašanje tudi prostorske politike. Odgovor zaščite in rešitve pa naj bi vsebovala novela zakona o kmetijskih zemljiščih, ki bi ga naj Vlada sprejela v prvi polovici meseca septembra.

Čeprav ima dokument nastavke v več področjih tudi za globalizacijo in podnebne spremembe, kjer se v poglavju o ukrepih govori o vzpostavitvi varnostne mreže, bi po mnenju državnih svetnikov izhodišča morala vsebovati tudi primere izrednih dogodkov (podnebne spremembe) v neki članici EU, sredstva za odpravljanje takih posledic pa bi morala biti zagotovljena iz sredstev EU.

Državni svet izhodišča Slovenije za razpravo o skupni kmetijski politiki EU po letu 2013 podpira, saj ocenjuje, da bodo določene spremembe nedvomno nujne, kar je pogojeno s hitro spreminjajočim se okoljem (gospodarska in finančna kriza, globalizacija kmetijskih trgov, klimatske spremembe, rast povpraševanja po hrani, pričakovanja potrošnikov, trajnostni razvoj kmetijstva in podobno); bodoča SKP naj bi ustvarjala učinkovit okvir za izvajanje strateških ciljev razvoja kmetijstva v Sloveniji.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Cvetko Zupančič.

Državni svet
mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje k Predlogu resolucije o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2025 (ReDPROSV25)

Državni svet Republike Slovenije je na 29. seji 15. 9. 2010 sprejel mnenje k Predlogu resolucije o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2025 (ReDPROSV25).

Državni svet podpira Predlog resolucije.

Državni svet Republike Slovenije poudarja pomen Resolucije o splošnem dolgoročnem programu opremljanja Slovenske vojske, ki naj bi začrtal smernice Slovenske obrambne politike do leta 2025. Predlog resolucije nadomešča obstoječo Resolucijo o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske (Uradni list RS, št. 89/04), ki je bila sprejeta pred vstopom Republike Slovenije v EU in NATO. Pomanjkljivosti veljavne resolucije so privedle do precejšnega razkoraka med kadrovskimi in finančnimi načrti ter dejansko doseženo stopnjo realizacije.

Državni svet ugotavlja, da bodo obrambni izdatki Republike Slovenije dolgoročno usmerjeni v doseganje 2% BDP, pri čemer se dopušča možnost, da bi zaradi ekonomskih razmer in širših družbenih okoliščin, do realizacije te ambicije prišlo šele po letu 2025. Državni svet opozarja na dejstvo, da je bil dejanski obseg obrambnih izdatkov med letoma 2004 in 2009 bistveno nižji od predvidenega in je leta 2009 znašal 1,59% BDP. Prav tako je zaskrbljujoč podatek, da je bil obseg stalne sestave Slovenske vojske in obseg pogodbene rezerve bistveno manjši od načrtovanega. Predlog resolucije je v primerjavi z obstoječim dolgoročnim planom iz leta 2004 skrčil obseg Slovenske vojske iz 14.000 pripadnikov na predvidoma 10.000 pripadnikov. Državni svet je mnenja, da je potreben razmislek o tem, kako bosta zmanjšan obseg stroškov za obrambo ter kadrovskih virov vplivala na uresničevanje nacionalnih interesov na območju obrambe.

Državni svet izraža zaskrbljenost nad strukturo obrambnih izdatkov. V skladu s priporočili znotraj zavezništva, naj bi države namenile 50% obrambnih izdatkov za plače zaposlenih. V Republiki Sloveniji znaša ta delež kar 64%, v naslednjih petih letih pa je pričakovati, da se bo delež obrambnega proračuna namenjen plačam povečal na kar 70%, kar bi lahko kvarno vplivalo na infrastrukturo Slovenske vojske.

Državni svet poudarja, da je zaradi pomembnosti področja in že sprejetih mednarodnih zavez, izrednega pomena, da so sprejete usmeritve Predloga resolucije finančno podprte in realizirane.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Bogomir Vnučec.

Državni svet
mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Sklepi v zvezi s posvetom Športna rekreacija danes in jutri

Državni svet Republike Slovenije je na 26. seji 12. 5. 2010 na podlagi posveta z naslovom "Športna rekreacija danes in jutri" sprejel naslednje sklepe:

Državni svet Republike Slovenije je na pobudo državnega svetnika Bogomirja Vnučca, 23. 4. 2009 v veliki dvorani Državnega sveta Republike Slovenije soorganiziral s Športno unijo Slovenije posvet na temo: Športna rekreacija danes in jutri.

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na 27. seji 21. 4. 2010 obravnavala Predlog zaključkov s posveta "Športna rekreacija danes in jutri" in jih podprla.

Državni svet uvodoma predlaga, da vlada in druge pristojne institucije s pregledno sistemsko in dolgoročno celovito podporo organizacij za športno rekreacijo spodbudijo krepitev civilne družbe, njeno avtonomijo in družbeno odgovornost ter prostovoljnost. Državni svet meni, da bi tako podprte organizacije lahko prevzele še pomembnejšo vlogo pri uresničevanju trajnostnega razvoja in postale dejavne ter kritične opazovalke reformnih procesov.

Državni svet predlaga naslednje ukrepe:

1. Spremembo Zakona o športu, Nacionalnega programa športa v RS in oblikovanje Strategije športne rekreacije v Republiki Sloveniji. Predlagamo, da se v duhu socialnega dialoga, ki mu je država zavezana, vključi v pripravo predlogov najširšo civilno družbo v športu in da se najprej pripravi »Belo knjigo slovenskega športa«.
2. Spremembo davčne zakonodaje z namenom, da se oblikuje taka davčna politika, ki bo razbremenila oziroma olajšala delovanje civilne družbe na področju športa in spodbujala zasebne naložbe v šport in zdravje ter prostovoljno delo v športnih društvih.
3. Spremembo Zakona o društvih, ker zavira razvoj športa v okviru civilne družbe ter enači na eni strani vrhunsko organizirane športne klube, ki so pravzaprav že gospodarske organizacije s številnimi športnimi društvi, ki delujejo povsem prostovoljno in interesno.
4. Sprejem Zakona o prostovoljstvu, saj je prostovoljstvo v športu njegova ključna dodana vrednost in primerjalna prednost, ki ni družbeno in sistemsko dovolj priznana in vrednotena.
5. Zavzemanje za oblikovanje preglednih in ciljno usmerjenih skladov in fundacij za sofinanciranje projektov in programov športnih organizacij, ki s pomočjo športa naslavljajo socialne, zdravstvene in okoljske dejavnike, kar lahko zagotovi pogoje za delovanje in razvoj tudi manjših in novih organizacij ter prispeva k delovanju civilne družbe.
6. Povečanje javnih vlaganj v športno rekreacijo, saj so se javna sredstva v obdobju zadnjih 15 let znatno zmanjšala. S tem bi pomembno vplivali na delovanje društev s področja športne rekreacije, ki s svojim delovanjem prispevajo k izboljšanju kakovosti življenja ter k ohranjanju in krepitvi zdravja državljanov Republike Slovenije. Za sofinanciranje programov v javnem interesu-predlagamo, da se prouči bistveno povečanje sofinanciranja v bodoče, saj trenutno področje ne dosega niti 5% vrednosti od celotnega zneska sofinanciranja športa iz naslova letnega programa športa Ministrstva za Šolstvo in šport. Na lokalni ravni pa niti 20% vseh sredstev namenjenih športu. Še pred desetletjem je bil odstotek bistveno višji.
7. Zavzemanje za večjo pozornost, namenjeno načrtovanju in izvajanju ter sofinanciranju dejavnosti, ki imajo cilj ponuditi kakovostne športne in športno-rekreativne programe, namenjene predvsem socialno šibkim posameznikom – predvsem otrokom, mladostnikom,

študentom in starostnikom ter družinam. Izvajajo naj jih predvsem športna društva v sodelovanju z izobraževanimi zavodi in institucijami, lokalne skupnosti pa naj zanje brezplačno namenijo svoje športne objekte in površine.

8. Spodbujanje naložb v ustrezno športno infrastrukturo, namenjeno športni rekreaciji, in v promocijo zdravega življenjskega sloga. Slednji naj temelji na zmernem in načrtnem ter s tem zdravim ukvarjanjem s športnimi dejavnostmi. Kot pogoj za te dejavnosti naj se poveča naložbe v revitalizacijo, obnovo ter posodobitev že obstoječih in starejših športnih objektov v lasti civilne družbe -športnih društev in športnih zvez ali v javno-zasebnem partnerstvu, saj ugotavljamo, da so bile doslej javne naložbe na tem področju zanemarljivo majhne. Spodbuja naj se tudi trajnostno naravnano in ekološko zasnovano športno infrastrukturo v naravi in urbanem okolju, kot so na primer kolesarske steze, pešpoti, otroška igrišča v naseljih. Za sofinanciranje investicij v novogradnje športne rekreacijske infrastrukture iz naslova evropskih sredstev-ESS predlagamo, da se sofinancira tudi projekte civilne družbe in ne zgolj objekte v lasti občin kot je bilo pretežno doslej.
9. Pobudo, da naj odgovorni znotraj vladnih institucij, tako samostojno kot medresorsko, in v javnih vzgojno-izobraževalnih zavodih ter drugih institucijah na nacionalni in lokalni ravni, pristopijo k sistemskemu, partnerskemu uveljavljanju pozitivne vloge športne rekreacije in zdravega prehranjevanja pri zdravju ter skladnemu razvoju otrok in mladostnikov ter iskanju sinergijskih učinkov sodelovanja s civilno družbo.
10. Posebej naj se uveljavljata pomen in vloga športne rekreacije v izredno obremenjenem obdobju študentskega življenja. Kot sprostitev, vzvod zdravja in druženja prihodnjih glavnih nosilcev javnega mnenja in kompetentnih strokovnjakov na različnih področjih delovanja v naši družbi ima šport v tem obdobju izjemen pomen in dodano vrednost pri kakovosti aplikacije znanja in znanstvenih/strokovnih spoznanj v prakso.
11. Poleg tega naj se spodbuja še razvoj športnih društev v gospodarskih družbah, ki naj postanejo pomemben vzvod športnega gibanja v Sloveniji ter povezovanje športa s turističnim gospodarstvom.
12. Spodbujanje razvoja in uveljavljanja celovite informacijske podpore kot pomembnega orodja za povečevanje dostopnosti športne rekreacije.
13. Predlagamo tudi , da se prouči možnosti, da se športna društva, katerim tržne razmere to dopuščajo, prestrukturirajo v gospodarske družbe, drugi klubi, ki nimajo dovolj članov, gledalcev, sponzorjev...pa naj (po)stanejo znova amaterske organizacije v pozitivnem pomenu besede.
14. Temeljit premislek pri klasifikaciji športa. Namreč, sedanja klasifikacija, ki jo upoštevata Zakon o športu in Nacionalni program, prikrito vzpostavlja taka razmerja na področju športa, ki športno vzgojo in športno rekreacijo podrejata vrhunskemu športu.

Sklepi v zvezi s posvetom Gozd in les - razvojna priložnost Slovenije

Državni svet Republike Slovenije je na 26. seji 12. 5. 2010 na podlagi posveta 2. marca 2010 z naslovom Gozd in les - razvojna priložnost Slovenije sprejel naslednje sklepe:

Za državo z veliko lesno zalogo, ki se zavzema za trajnostni razvoj, je lesno-predelovalna industrija izjemno pomembna panoga s pozitivnimi okoljskimi in gospodarskimi učinki oziroma razvojna priložnost za večjo prepoznavnost Slovenije v evropskem in širšem prostoru.

Ker smo v Državnem svetu prepričani, da imamo v Sloveniji dovolj znanja, da naredimo moderen koncept za umno rabo lesa ter na podlagi analize stanja določimo ukrepe in načine za razvojni preboj gozdarske, lesarske in papirniške gospodarske panoge, smo organizirali posvet s

ciljem povečanja zavedanja pomena lesa kot strateške dobrine in kot prispevek k temu, da bi pristopili k intenzivnemu povečanju investicij v gozdarstvu in v lesno-predelovalni industriji ter posledično ustvarjanju novih delovnih mest.

Državni svet poziva Vlado in pristojna ministrstva, da pri reševanju problemov gozdarske, lesarske in papirniške gospodarske panoge sledi naslednjim predlaganim ukrepom:

1. Les je treba opredeliti kot nacionalno strateško dobrino za proizvodnjo lesnih izdelkov z najvišjo dodano vrednostjo.
2. Gozdarstvo ter lesnopredelovalno industrijo z vidika narodnogospodarskega razvoja in koristi opredeliti med najpomembnejše panoge ter v operativne namene po vzoru gospodarske panoge turizma zagotoviti strateško upravljanje s to panogo z upoštevanjem multidisciplinarnosti.
3. Okrepiti porabo in spodbuditi prodajo lesenih izdelkov z vsebovano dodano vrednostjo doma in v tujini (vse vrste predelanega lesa in lesenih izdelkov) ter zajezi prodajo nepredelanega lesa in prekomerno uporabo kvalitetnega lesa za pridobivanje toplotne energije. Glavni lesni vir za energetiko morajo postati preostanki od predelave lesa in manjvredne vrste lesa in grmičevja.
4. Vzpostaviti strateško upravljanje na vladni ravni z naravnimi narodnogospodarskimi bogastvi s ciljem njihove optimalne izrabe ob upoštevanju načel trajnostnega razvoja, pri čemer izpostavljamo geostrateško lego, vodo in les kot naravni dobrini, od panog pa bi strateški pristop moral zajeti izkoriščanje geografske lege Slovenije na presečišču 5. in 10. transevropskega koridorja s poudarkom na logističnih in drugih storitvah (ceste, železnice, Luka Koper, letališča), energetiki, vodarstvu in vodovodu ter gozdarski in lesni industriji.
5. Priprava strategije za vzpostavitev povezanega procesa predelave (od gozda do izdelka), pri čemer se upošteva geografsko razpršenost gozdov, centralno lokacijo za primarno predelavo (lupljenje, žaganje, sušenje, lepljenje, komprimiranje, spajanje) s kapaciteto okrog 500 tisoč m³ ter regijskimi centri za sekundarno predelavo (okna, pohištvo, fasadni sistemi, vrata, hiše, javni objekti, skulpture ...).
6. Na gozdnatih področjih ustanoviti Centre predelave lesa, ki bodo v povezavi s centralnim obratom za primarno predelavo povezali pridelavo, predelavo (primarno proizvodnjo izdelkov, celuloze, oblikovanje) in prodajo izdelkov ter energetske izrabo ostankov predelave ter odsluženih lesnih izdelkov. V okviru navedenih centrov organizirati strokovno podporo za uvajanje novih tehnologij predelave lesa.
7. Zagotoviti ustrezne izobraževalne sisteme na vseh stopnjah, ki bodo zagotavljali kadrovski potencial za celotno gozdno - lesno panogo, pri čemer je treba začeti s posredovanjem znanj s tega področja že v okviru predšolske vzgoje v vrtcih. Izobraževanje je treba zagotoviti tako na nivoju primarnega izobraževanja v osnovnih šolah kot na nivoju sekundarnega izobraževanja z namenom pridobivanja kvalificiranih znanj brezposelnih.
8. Na podeželju organizirati pospeševalno službo za spodbujanje in usmerjanje pridelave ter predelave lesa in v ta namen oblikovati izobraževalni program z naborem znanj s področja gozdarstva in lesarstva za usposabljanje strokovnjakov za obe področji ter za področje proizvodnje celuloze.
9. Podpreti dejavnost centrov za kreativne industrije (oblikovanje), preko katerega se izvajajo raziskovalno - razvojni projekti za proizvodnjo izdelkov z visoko dodano vrednostjo, s čimer se industriji omogoči večjo konkurenčnost na domačem, predvsem pa na tujih trgih.
10. Razvoj novih tehnologij in okoljevarstveni problemi zahtevajo nova poglobljena znanja o lesu. Zaradi kritičnih razmer, lesna podjetja niso sposobna vzpostaviti lastnega razvoja. Zato je nujno treba ustanoviti Nacionalni inštitut za lesarstvo (NIL), ki bo omogočal razvoj novih tehnologij in produktov ter hiter prenos znanja v prakso. NIL bi predstavljal strokovno

podporo lesnopredelovalni industriji in omogočal financiranje raziskav ter ponovno rast panoge.

11. S pomočjo evropskih sredstev zgraditi prvi energetske samozadostni ekološki center za predelavo lesa v Evropi - lesnopredelovalni center, ki bi pridobival električno in toplotno energijo izključno iz obnovljivih virov energije (solarni paneli, električna hidrocentrala, toplotna na biomaso - stranski produkt predelave lesa), z odvečno energijo pa bi oskrboval okoliška naselja.
12. Sistemsko začeti z označevanjem polizdelkov in izdelkov ter storitev glede na njihov vpliv na emisije toplogrednih plinov in na okolje v njihovem celotnem življenjskem ciklu, saj imajo leseni izdelki v primerjavi z drugimi materiali nižjo vloženo energijo. Uvesti zeleno ekološko (okoljsko, toplogredno) nalepko z namenom lesne izdelke uvrstiti v izračune, ki doprinesejo k zmanjšanju emisije toplogrednih plinov.
13. Spodbujati uporabo lesa v gradbeništvu, predelovalni industriji, kmetijstvu in energetiki v smeri njegove gradualne (postopne) uporabe: dober les za izdelke, slab les za predelavo in celulozo, lesne ostanke kot vir energije.
14. Spodbuditi uporabo lesa pri gradnji cestne in železniške infrastrukture (obvezne lesene protihrupne ograje), s čimer, poleg protihrupne zaščite, pridobimo še dodaten okoljski učinek skladiščenja CO₂ v lesu.
15. Uvesti obvezno uporabo naravnih materialov (vsaj 25 %) v gradbeništvu ter v primeru neuporabe določenega deleža naravnih materialov v objektih uvesti dodatne ekološke takse.
16. Državne in javne institucije graditi ter opremiti s slovenskimi izdelki iz lesa in s tem zagotoviti potrošnjo in promocijo lesenih (slovenskih) izdelkov.
17. Uvedba ekoloških taks za okoljsko nesprejemljive izdelke oziroma možnost subvencioniranja uporabe sonaravnih materialov.
18. Uvedba energetskih taks za energetske nesprejemljive izdelke oziroma možnost subvencioniranja uporabe energetske varčnih materialov tako na osnovi sive energije (energija, ki je potrebna za nastanek izdelka) kot tudi na podlagi operativne energije (energija, ki je potrebna ob uporabi izdelka).
19. Uvedba taks na osnovi okoljskih zahtev po zmanjšanju emisij toplogrednih plinov (ob proizvodnji betona, aluminija, plastike se sprošča CO₂, les pa CO₂ shranjuje), pri čemer bi proizvodi z večjim deležem lesa imeli nižje okoljske takse.
20. Razmisliti o ukrepu opustitve plačila davkov in prispevkov za zaposlene v lesnopredelovalni industriji za obdobje naslednjih pet let, s čimer bi razbremenili obstoječa lesnopredelovalna podjetja, ki danes zaradi nekonkurenčnosti, drastično zmanjšujejo število zaposlenih. S tem ukrepom bi omogočili dodatno akumulacijo kapitala za namen investiranja v tehnološko posodobitev proizvodnje in ustvarili nekaj tisoč novih delovnih mest (v primerjavi z današnjimi 15.000 delovnimi mesti obstaja realni potencial, da bi lesnopredelovalna industrija zaposlovala še 30.000 oseb), obenem pa z zaposlovanjem zmanjšali stroške socialnih transferjev, s čimer bi razbremenili socialno blagajno.
21. Državni svet Vladi predlaga, da Slovensko izhodno strategijo 2010-2013 dopolni z ukrepi za podporo lesnopredelovalni industriji, ki ima pozitivne okoljske, gospodarske in socialne učinke.

Sklepi v zvezi s posvetom Gospodarski in družbeni pomen zadrug - stanje in razvojne možnosti v Sloveniji ter izkušnje iz sosedstva

Državni svet Republike Slovenije je na 26. seji 12. 5. 2010 na podlagi posveta z naslovom Gospodarski in družbeni pomen zadrug - stanje in razvojne možnosti v Sloveniji ter izkušnje iz sosedstva sprejel naslednje sklepe:

Državni svet Republike Slovenije je na pobudo državnega svetnika Petra Vriska, ki jo je podprla tudi Komisija Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, 17. 11. 2009 v veliki dvorani Državnega sveta Republike Slovenije soorganiziral posvet na temo: Gospodarski in družbeni pomen zadrug - stanje in razvojne možnosti v Sloveniji ter izkušnje iz sosedstva.

Cilj posveta je bil opozoriti na pomen zadružništva kot temelja slovenskega kmetijstva ter predstaviti stanje in možnosti za razvoj zadružništva v Sloveniji; s predstavitvijo pozitivnih izkušenj z zadružništvom v pokrajini Trentino v sosednji Italiji, ki ima podobne geografske značilnosti, vendar nekoliko drugačno organiziranost zadružništva v pokrajini ter pravne okvire za delovanje zadružništva v Italiji na nacionalni ravni ter regionalne in pokrajinske zakone.

Izmenjava izkušenj je bistvenega pomena za razvoj zadrug in njihovo ustrezno obravnavo v sistemskih rešitvah, še posebej pri premagovanju finančne in gospodarske krize, zato so izkušnje iz italijanske pokrajine Trentino lahko dobra osnova za razvoj potencialov in dograditvi zadružnega okolja v Sloveniji.

Posebnost zadružništva v pokrajini Trentino je, da zveza združuje kmetijske zadruge, kreditne, potrošniške ter delavske, storitvene, socialne in stanovanjske zadruge. Zadruge delujejo po zadružnih načelih: prostovoljnem pristopu, demokratičnem nadzoru, ekonomski participaciji članstva, samostojnosti in neodvisnosti, vzgoji, izobraževanju in informiranju, sodelovanju zadrug in obveznosti do krajevnih skupnosti. Najpomembnejši so zaupanje, solidarnost, poštenost in zadružna zavest, ki jo v pokrajini privzgajajo že otrokom v osnovni in srednji šoli. Zadruge na področju posameznih dejavnosti se povezujejo v konzorcije za uvajanje in usklajevanje skupnih dejavnosti, tako imenovane zadruge druge stopnje, zlasti z namenom skupnih nakupov, distribucije, marketinga, raziskav in inovacij. Zadruge uspešno izvajajo v sodelovanju z lokalnimi skupnostmi prostorske projekte, skrbijo za trajnostni socialno - ekonomski razvoj, gradijo partnerstva z drugimi območji in se dogovarjajo z univerzami in šolami. Pravno podlago za zadruge dajejo civilni zakonik in nekateri nacionalni zakoni. Zadruge so družbe s spremenljivim kapitalom v vzajemnostne namene. Zakonodaja predvideva obvezno namenitev dela zaslužka poslovnega leta v nedeljive rezerve in uvedbo podpornega članstva in vzajemnostnih skladov za pospeševanje in razvoj zadružništva.

Združenja skrbijo za promocijo in nadzor zadružnih ustanov ter izvajajo aktivnosti varovanja, svetovanja, pomoči in razvijanja zadružništva v korist članov. Za zadruge je obvezen dve- letni pregled, ki vključuje preverjanje demokratičnosti in vzajemnostnih načel, presojanje ekonomskega in finančnega stanja, preverjanja spoštovanja zadružnih načel in nudenje predlogov in nasvetov za izboljšanje upravljanja in ravni notranje demokracije. Pokrajina zadruge spodbuja z določenim deležem oprostitve davka na dobiček družb in olajšavami za regionalni davek na proizvodne dejavnosti. Vse zadruge morajo obvezno nameniti del svojega dobička v sklade, ki se uporabljajo za razvojne in inovacijske projekte znotraj zadružne organizacije.

Državni svet je sprejel naslednje zaključke:

1. Komisija ugotavlja, da zadruge še vedno niso enakovredno upoštevane v krogu možnih prejemnikov državnih pomoči, tudi po nekaterih zakonskih predpisih, kot sta na primer:- Zakon o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (ZPRPGDT, Ur. l. RS, št. 44/2007): ureja pomoč za reševanje in pomoč za prestrukturiranje, do katere so upravičene samo gospodarske družbe v težavah, ki imajo sedež v Republiki Sloveniji; Zakon o podpornem okolju za podjetništvo (ZPOP-1, Ur. l. RS, št. 102/2007): ureja dodeljevanje sredstev za izvajanje razvojnih nalog in programov podjetniškega, inovativnega in finančnega okolja, do pomoči so upravičena podjetja, organizirana kot gospodarska družba ali samostojni podjetnik posameznik. Komisija meni, da bi zadruge morale imeti načeloma enak položaj v vseh shemah državnih pomoči kot druge pravno organizacijske oblike podjetij. Izključevanje zadrug iz shem državnih pomoči nima stvarno utemeljenih razlogov in umetno zmanjšuje njihovo konkurenčno sposobnost v primerjavi z gospodarskimi družbami in samostojnimi podjetniki posamezniki.
2. Odprtost zadruge za vstop novih članov, demokratično upravljanje na podlagi enake glasovalne pravice članov, oblikovanje medgeneracijskega premoženja s trajno zadružno namembnostjo ter delitev dobička na podlagi sodelovanja in omejeno ter podrejeno na podlagi kapitala so značilnosti, ki poudarjajo pozitiven prispevek zadrug pri vključevanju gospodarsko šibkejših posameznikov v tržno gospodarstvo, zmanjševanju socialnih in regionalnih razlik, hitrejši razširjanje inovacij in prilagajanje proizvodnje tržnim potrebam. Omenjene funkcije, ki po svojih pozitivnih učinkih presegajo krog aktualnih članov in krepijo reševanje problemov na podlagi vzajemne samopomoči, bi bilo potrebno podpreti tudi s specifičnimi ukrepi. Komisija predlaga, naj se vprašanje enakovredne obravnave zadrug v shemah državnih pomoči, kolikor so zadruge izključene s posameznimi predpisi, in vprašanje specifičnih podpornih ukrepov, uredita v posebnem zakonu o podpornem okolju za zadruge.
3. Komisija se zavzema za uveljavitev načela, da imajo zadruge pod enakimi vsebinskimi pogoji dostop do opravljanja vseh dejavnosti kot gospodarske družbe. V primerih, ko zakonodajalec izključi zadrugo iz kroga subjektov za opravljanje neke dejavnosti, bi moral po mnenju Komisije imeti za takšno odločitev tehtne razloge, posebej če ureditev Evropske unije ne postavlja glede pravnih oblik za opravljanje dejavnosti nobenih omejitev, po drugi strani pa domači zakon dopušča opravljanje dejavnosti vsem gospodarskim družbam in celo samostojnim nosilcem dejavnosti kot posameznikom. Komisija meni, da obstajajo med posameznimi tipi gospodarskih družb lahko večje razlike kot pa med zadrugo in posamezno gospodarsko družbo. Stališče, da zadruge in zadružne zveze lahko rešijo problem z ustanavljanjem hčerinskih družb (ali celo kar s svojim preoblikovanjem v delniške družbe) v primeru, ko odločitev zakonodajalca za izključno izbiro gospodarske družbe in samostojnega podjetnika, revizorja ali drugega posameznika kot nosilca dejavnosti ni stvarno utemeljena, se zdi sporna ne le z vidika ustavnih pravic same zadruge kot pravne osebe, temveč predvsem članov, ki so se povezali v zadrugo zaradi skupnega nastopanja na trgu v razmerah konkurence, ki bo z zakonom po načelu sorazmernosti omejena samo zaradi preverljive javne koristi. V takšnih primerih so lahko domače zadruge v slabšem položaju kot zadruge iz drugih držav članic EU.
4. Nekateri postopki za vračilo zadružnega premoženja še niso končani, kar močno ovira dejavnost zadružnih organizacij na posameznih območjih zaradi nerazčiščenih premoženjskih vprašanj. Komisija se zavzema, da se še odprti ti postopki čim preje zaključijo v skladu z veljavnimi predpisi.
5. Zaradi spremljanja zadružnega organiziranja, poslovanja in družbene vloge zadrug bi kazalo v sistemu javne statistike in drugih evidenc zbirati, analizirati in objavljati podatke, ki se za zadruge včasih sploh ne zbirajo ali pa se zbirajo skupaj za gospodarske družbe in zadruge

ali pa po različnih oblikah zadrug (z omejeno odgovornostjo, brez odgovornosti itd.), tako da celotni delež zadrug v posameznih dejavnostih ni razviden. Glede na osrednjo vlogo članstva bi bilo smiselno, da se zaradi ocena družbene vloge zadrug v javni statistiki oziroma javno vodenih evidencah zajamejo tudi podatki o številu članov zadrug. Izpopolnjeni sistem statistike bi povečal učinkovitost ukrepov na tem področju.

6. Komisija ugotavlja, da so ostale oblike zadružništva v slovenskem prostoru izven kmetijstva še v začetku razvoja, kar je glavni razlog, da je potrebno poglobiti sodelovanje s predstavniki zadružne zveze italijanske pokrajine Trentino. Zadružna oblika povezovanja je tista oblika povezovanja, kjer lahko država na najcenejši način zagotavlja socialno varnost velikemu številu ljudi. Ravno sedanja gospodarska in finančna kriza je priložnosti in izziv za mnoga gospodarstva, da se preko zadružne oblike organiziranosti razvijejo trdnejši odnosi v vsakem nacionalnem gospodarstvu.
7. Komisija opozarja na pomembni dejavnik nedeljivega zadružnega kapitala, kar je glavna razlika zadružništva nasproti ostalim gospodarskim družbam, saj posedujejo nerazdelni zadružni kapital, ki pomeni v večini delujočih zadrug pomembno postavko lastnega kapitala. Ta nedeljivi kapital predstavlja vrednost premoženja, ki se ne more deliti.
8. Komisija nadaljnje ugotavlja, da je izredno pomembna povezava zadrug kmetijskih proizvajalcev, živilske industrije in trgovine, zato je tak sistem potrebno ohraniti, podpreti pa ga je potrebno z bančnim sistemom, kar je z povezovanjem in združevanjem manjših bančnih enot pripeljalo do ustanovitve zadružne kmetijske banke in kasneje do Deželne banke Slovenije, kar kaže na zdravo zavest članstva zadružne zveze s ciljem ohraniti zadružni kapital.
9. Za zagotovitev negospodarske funkcije zadružništva je izredno pomembna multifunkcionalna vloga zadrug, saj le ta evropskemu kmetijstvu oziroma potrošnikom, lokalnim ekonomijam in pa evropski industriji zagotavlja varnost, stabilnost dobave, zdravo in kakovostno hrano, podkrepljeno z drugimi proizvodi in storitvami, Hkrati ima takšno delovanje tudi izjemno pozitiven vpliv na razvoj okolja, zlasti z vzpostavitvijo sonaravnega kmetijstva v EU in ohranjanju biotske raznovrstnosti.
10. Komisija predlaga Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Ministrstvu za finance, da detajlno preučita možnost o spremembi zakona o zadrugah tako, da zadružno revizijo ponovno opravlja Zadružna zveza Slovenije, saj je 18 let uspešno delovala v okviru Zadružne zveze Slovenije in je bila tudi veliko cenejša od ostalih revizijskih ustanov; podobno ureditev pa poznajo tudi v državah EU (Avstrija, Nemčija).
11. Na področju davčne zakonodaje je glede na to, da so zadruge vpete v delovanje tržnega gospodarstva, nekateri učinki njenega delovanja presegajo krog njenih članov, zato je davčne vidike zadružnega poslovanja zaradi svobode ustanavljanja posebne evropske zadruge kot evropske oblike zadružnega organiziranja, potrebno upoštevati posebne značilnosti zadrug. Za zadruge so značilne določene posebnosti, zaradi katerih zakonodaja priznava zadruge kot pravne osebe posebnega tipa, zato uporaba popolnoma istih predpisov za pravno različno stanje ne pomeni enakopravnosti, niti davčne nevtralnosti; zadruge bi morale biti oproščene davka iz dobička s strani države, zato pozivamo Vlado Republike Slovenije, da spremeni zakonodajo oz. da omogoči reinvesticije ali kako drugo dejavnost razvoja.
12. Ministrstvu za šolstvo in šport komisija predlaga, da v okviru konzorcija biotehničnih srednjih šol v šolske programe vključi več zadružnih vsebin, tako da bi mladim rodovom kmetov vcepili vrednote zadružništva ter jih učinkoviteje poučili o zadružnem načinu gospodarjenja. Za doseganje skupnih ciljev in s tem tudi ciljev članov zadrug je pomembno sodelovanje in zaupanje, poudarek pa mora biti predvsem na izobraževanju in kulturi zadružništva. Že v osnovni šoli se otroci učijo sodelovanja kooperacije v zadružništvu, v srednjih šolah pa se jih že sprašuje po izkušnjah; tako pristopajo v pokrajini Trentino.

13. Komisija nadaljnje meni, da so pogoji in vzroki za dobro razvit zadružni sistem zadružne banke in hranilnice kot eden od najpomembnejših stebrov vsakega zadružnega sistema; povezava zadružnih financ mora temeljiti na sodelovanju in zaupanju z neposrednimi strankami.
14. Komisija predlaga, da za obeležitev mednarodnega leta zadrug 2012 predstavniki zadrug, njihovih zvez, druge civilne družbe in pristojnih državnih organov sprejmejo program ukrepov, ki bodo izboljšali poznavanje zadrug in zavest o njihovem prispevku k gospodarskemu in družbenemu razvoju.
15. Zaradi tehtnih uvodnih predstavitev in prispevkov v razpravi Komisija predlaga, da se izda zbornik s posveta.

Mandatno-volilne zadeve

Sklep o izvolitvi predsednika Državnega sveta

Na podlagi 43. člena zakona o Državnem svetu Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB1 IN 95/09 - odl US) je Državni svet Republike Slovenije na 27. seji dne 9. 6. 2010

i z v o l i l

za predsednika Državnega sveta Republike Slovenije mag. Blaža Kavčiča.

Sklep o izvolitvi podpredsednice Državnega sveta

Na podlagi 43. člena zakona o Državnem svetu Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB1 IN 95/09 - odl US) je Državni svet Republike Slovenije na 27. seji dne 9. 6. 2010

i z v o l i l

za podpredsednico Državnega sveta Republike Slovenije Lidijo Jerkič.

Sklep o izvolitvi predsednikov, podpredsednikov in članov komisij Državnega sveta Republike Slovenije

Na podlagi tretjega odstavka 45. člena zakona o Državnem svetu Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB1 IN 95/09 - odl US) in 83. člena Poslovnika Državnega sveta Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 70/08 in 73/09) je Državni svet Republike Slovenije na 27. seji dne 9. 6. 2010

i z v o l i l

predsednike, podpredsednike in člane komisij Državnega sveta Republike Slovenije

I.

Mandatno-imunitetna komisija Državnega sveta Republike Slovenije:

predsednik: mag. Dušan Črnigoj

podpredsednica: Lidija Jerkič

člani:

Matej Arčon

Peter Požun

Cvetko Zupančič

II.

Komisija Državnega sveta Republike Slovenije za državno ureditev:

predsednik: Bogomir Vnučec
podpredsednik: Jože Mihelčič

člani:

Rajko Fajt
Darko Fras
Mihael Jenčič
Milan Ozimič
Anton Peršak
mag. Dušan Semolič
Jože Slivšek
Jernej Verbič

III.

Komisija Državnega sveta Republike Slovenije za mednarodne odnose in evropske zadeve:

predsednik: Vincenc Otoničar
podpredsednik: Drago Bahun

člani:

dr. Zoltan Jan
Bojan Kekec
Jože Korže
Alojz Kovšca
Borut Meh
Peter Požun
Rastislav Jože Reven
dr. Andrej Rus
Branimir Štrukelj

IV.

Komisija Državnega sveta Republike Slovenije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance:

predsednik: mag. Stojan Binder
podpredsednik: Alojz Kovšca

člani:

Rudi Cipot
mag. Dušan Črnigoj
prof. dr. Janvit Golob
Lidija Jerkič
Branko Majes
prof. dr. Jože Mencinger
Bojan Papič
Boris Popovič

Boris Šuštaršič
Peter Vrisk

V.

Komisija Državnega sveta Republike Slovenije za kulturo, znanost, šolstvo in šport:

predsednik: dr. Zoltan Jan
podpredsednik: Matej Arčon

člani:
Drago Bahun
Rajko Fajt
prof.dr. Janvit Golob
prof. dr. Jože Mencinger
Bojan Papič
Anton Peršak
Branimir Štrukelj
Drago Žura

VI.

Komisija Državnega sveta Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj:

predsednik: Darko Fras
podpredsednik: Jernej Verbič

člani:

Matej Arčon
Bojan Kekec
Marijan Klemenc
Jože Korže
Jernej Lampret
Jože Mihelčič
Boris Popovič
Drago Ščernjavič
Cvetko Zupančič

VII.

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide:

predsednik: Boris Šuštaršič
podpredsednik: Peter Požun

člani:
mag. Stojan Binder
Rudi Cipot
prof. dr. Janvit Golob
Mihael Jenčič

Alojz Kovšca
Jernej Lampret
dr. Andrej Rus
mag. Dušan Semolič
Drago Žura

VIII.

Komisija Državnega sveta Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano:

predsednik: Cvetko Zupančič
podpredsednik: Jože Korže

člani:
Marijan Klemenc
Branko Majes
Borut Meh
Jože Mihelčič
Vincenc Otoničar
Rastislav Jože Reven
Jože Slivšek
Drago Ščernjavič
Peter Vrisk